

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

pentru Austro-Ungaria:
 un an 20 cor. pe 1/2
 10 cor. pe 1/4 de an
 cor.; pe 1 lună 2 cor.
 de Duminecă pe an
 4 coroane.
 Pentru România și
 România pe an:
 40 franci.

manuscrise nu se napotază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima
 dată 14 bani; a doua oară
 12 bani; a treia oară 8 b.,
 și timbru de 60 bani de
 fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
 insertiunile sunt a se plăti
 înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se
 primesc.

„Mameluci”

Despre decedatul archimilionar
 Hermann Moritz, fost deputat, se
 vede că a exclamat odată: „Szeretném
 ezt a kormányt, a melyet én ne-
 vetek juttatni”. (Ași vrea să ved guvernul
 care eu să nu-l susțin!) Era adevărat
 că avea bogate căpetenia Ovreilor, dar
 aceea în toată viața sa a ținut
 toate guvernele. N-avea con-
 știință politică. Era, cu alte cuvinte,
 „mameluc”, zestre guvernamentală
 și clientelă, cum li se zice în Ro-
 mania. Soiul cel mai rău de oameni:
 „mameluc” și care aleargă după interese
 proprii, azi se gudură, mâne înjură,
 și cer interesele — particulare.

Se pare că și în sinul bisericii
 orientale române se ivesc asemenea
 „mameluci”, care înainte au
 laudat pe metropolitul Miron, ear
 acum laudă pe Mețianu. Dacă s-ar
 gândi însă numai să laude prezentul!
 Nu, ci critică trecutul, pentru care
 răspundabilitate, căci i-au fost și
 Miron „mameluc” credincioși.

Să ilustrăm cazul.
 În cea din urmă ședință a Sino-
 dului arhidieceșan dl Ioan cav. de
 Pușcariu a ținut să aducă adevărat
 metropolitului Mețianu.

Eată ce a zis:

„Din pertractările acestei septem-
 brie am văzut și ne-am convins — a
 zis cav. Pușcariu — că munca Inalt-
 preșinției Voastre — deși numai de
 timp foarte scurt — abia de un
 an e copleșită de rezultate, ce altă-
 dată în zece de ani nu s-au putut
 obține.”

Cine nu înțelege că afirmarea din
 urmă este o osândire cât se poate
 de aspră la adresa predecesorului
 metropolit?

Văzusem ideea aceasta exprimată
 într-o corespondență din Sibiu pu-
 blicată în organul brașovean. S-o
 citim însă în Sinodul arhidieceșan,
 un an și câteva luni după moartea
 metropolitului Miron, și încă dela un
 an aderent al decedatului prelat,
 arțurism, că nu ne așteptam.

Ce dovedește aceasta, în primul
 rând? Dovedește că atitudinea ami-
 cilor noștri grupați — până la 1895
 în jurul „Tribunei” — în contra-
 ritate metropolit, avea basă. Nu se
 poate bine și nu se lucra mai ales
 sub fostul metropolit!

Dreaptă și conformă adevărului
 deci și atitudinea noastră, când
 am vrut să ne asociăm celor cari
 după moarte l-au proclamat mare pe
 Miron, punându-l alături cu Șaguna.
 Dacă n-am încasat însă dela „Tele-
 graf” și ce supărare între numeroa-
 rii rudeni ale fostului metropolit!

E răndul nostru acum să între-
 găm: Ei, ce zice „Telegraful” de
 lastatarea ce o face d. cavaler
 Pușcariu? Este și el dintre oamenii
 „mameluci” cari n-au nimica sfânt?
 Dacă n-a scăpat mărturisirea într-un elan
 sinceritate?

Nu intenționăm să polemizăm de
 altfel cu organul mitropolitan. Ci pu-
 nem întrebarea de a dreptul d-lui ca-
 valer: Cum se face, că în acei „zece
 de ani”, în cari nu a „copleșit” nici
 un rezultat, n-ai ridicat nici-odată cu-
 vântul să ia la răspundere pe mitro-
 politul Miron, măcar că ocupai și
 atunci loc de frunte în Sinod? Ba
 din contră, ai sărit în apărarea lui,
 când „tribuniști” îl atacau în față,
 poate mai domol de cum îl atacă
 acum d-ta după moarte?!...

Răspuns nu ne va da dl Puș-
 cariu. O, cavalerii sunt mai presus de
 muritori, ei pot să te ignoreze când
 i-ai strins cu ușa.

Nouă însă cazul ni-se pare mult
 mai important, decât să nu ne oprim
 asupra lui. Pentru-că ori cât de puțin
 decedatul metropolit era obișnuit să
 respecte opinia altora, totuși cine ar
 putea tăgădui, că dacă bărbăți ca dl
 Pușcariu l-ar fi scuturat din când în
 când, nu era să comită atâtea lucruri
 pentru cari amicii noștri au dus con-
 tra lui luptă crâncenă. Și la tot cazul,
 dacă ceata de mameluci nu s-ar fi
 declarat mulțamită și de neactivitatea
 mitropolitului Miron, era să se facă
 multe bune și sub el, în primul rând
 catedrala, pentru care amicii noștri au
 luptat ani de-a rândul, până ce în-
 cetul cu încetul, au fost înlocuiți în
 sinod cu niște caracade ca d'alde Bo-
 loga Vasile, Voilean Mateiu și alții de
 asemenea mărime!

Era însă mai comod și pentru
 cavalerul Pușcariu să facă parte nu din
 ceata celor cari luptă, ci din cei că-
 roa stăpânirea bisericească le stă la
 dispoziție.

Resultatul? Il mărturisește acum
 și d-sa: o eră stearpă, în care nimic
 nu s-a făcut, ci eată, actualul mitro-
 polit într'un singur an e „copleșit” de
 rezultate cari în trecut nici în zece de
 ani nu s-au ivit.

Bine este așa?

Lăsăm să judece opinia publică
 nepărtinitoare.

Incheiăm cu o observare. Prin
 laudele prea multe la adresa actualului
 metropolit i-se face și o nedreptate
 decedatului Miron. Fondul pentru ca-
 tedrală, de pildă, nu Mețianu l-a adu-
 nat, cum scria chiar în prim articol
 „România Jună” din București, ci el
 a fost lăsat de marele Șaguna și
 a crescut și sub Miron.

Ș'apoi să vedem întâiu catedrala.
 de care știm că actualul metropolit
 avea de altfel atâta zor, că însărcinase
 p'un inginer din părțile noastre să-
 facă planul înainte chiar d'a se duce
 la Sibiu.

Succesele reale le vom înregistra
 cu plăcere și noi, cari dacă n'am fost
 „mameluci” nimenui, am iubit însă în
 totdeauna biserica română.

Presă maghiară despre alegerea
 dlui Mangra. Trebuia să-și spună
 cuvântul și Bánffy. Prin cine însă: prin
 rostul unui „Ortodox maghiar” din Sibiu,
 care într-o corespondență, între altele,
 scrie:

„Tot atunci, când Sinodul aradan a
 ales așa zicând unanim pe trădătorul de
 patrie Mangra locuitor de episcop la
 Oradia... etc., ear' mai la vale: „Oare
 sub era lui Bánffy, atât de mult osândită,
 episcopul Goldiș ar fi îndrăsnit să per-
 mită a se alege Mangra?... ”

De sigur că nici episcopul Goldiș
 nici Sinodul nu era să întrebe nici atunci
 guvernul că pe cine să aleagă vicar!

Cerem revizie!

Sub acest titlu ziarul „Alkotmány”
 în numărul de ieri scrie un remarcabil
 prim-articol, din care reproducem ur-
 mătoarele:

„Széll Kálmán vorbește despre uni-
 tatea națională și despre necesitatea lucră-
 rii pecinice, pentru care are datoria să
 câștige puterile.

„Într-acestea certele între partide, des-
 binările și persecuția se țin lanț: în parti-
 dul liberal, între independențiști și între
 ministri, în presă și în administrație. Luptă
 confesională și de castă în contra partidelor
 și a persoanelor pretutindeni, în cotro ne
 întorcem ochii.

„Dacă întrebam de cauza și de tim-
 pul, de când și pentru-ce această ruptură
 în națiunea noastră, nimeni nu va tăgădui,
 că numai de când partidul liberal a aruncat
 politica bisericească în viața noastră publică.
 Legile acelea au spart societatea și efectul
 lor îl simțim în măsură tot mai potentată,
 după-cum li-se desvoaltă consecințele.

„Cel-ce voește deci pacea, nu spimă
 că nu-î trebuie revizie, căci tocmai prin asta
 zădărnicește pacea și unirea puterilor pen-
 tru alte scopuri obștești. Din contra, nu
 numai că pace nu va fi, dar va fi o rui-
 nare tot mai mare a moravurilor și a insti-
 tuțiilor, a societății și a statului, a publi-
 cului și a parlamentului, cu cât mai mult
 va dăinui starea de lucruri, care au creat-o
 legile politice-bisericești...”

„Politica bisericească a șters Ungaria
 creștină și în locul ei a introdus statul ne-
 confesional. Scopul liberalilor uniți a fost
 să frângă creștinismul, și aceasta li-a
 succedat, dar' au mai rămas creștini. Nouii
 cuceritori de patrie au răpit cu ei puterea
 și ei dominează. A cui e azi Ungaria și
 cine e șeful partidului liberal?”

„Kohner Zsigmond, presidentul co-
 munei bisericești israelite din Budapesta,
 în urma influenței liberalismului european
 și a capitalului din patrie, ia în po-
 sesiune pământul făgăduinței. E numit
 ministru-president al Palestinei-noue și
 legi aduce majoritatea parlamentară, ce
 însuși și-a ales-o.

„Dar' în Noua-Palestină au rămas și
 creștini, de ale căror principii de credință
 și de drept bisericesc și talmudisti trebuie
 să țină seamă. Statul neconfesional a
 introdus căsătoria civilă obligatoare, și
 rabinul din Oradea-mare, dar' nu numai
 el, ci toți rabinii, chiar și cel din Buda-
 peșta neagă împreunarea Maghiarilor-noi
 cu cei vechi.... ”

„Căci liberalismul așa este; lui îi
 place libertatea numai câtă vreme lui îi
 folosește și contrariul său îi strică. Indată
 ce însă pentru el e păgubitoare, — în-
 cetează de-a mai fi liberală...”

Încheiând apoi procedarea „liberalilor”
 față de Ugron Gábor, — „Alkotmány”
 continuă:

„Și mai mulți ca o sută de deputați
 se bucură de favoruri juste sau injuste

din partea statului. Plângerea generală în
 țeară întreagă din cauza protecției și a
 corupției, a cărei pepinieră este parlamentul.
 Dar' în aceasta nu găsește nimic de în-
 dreptat nici ministerul, nici majoritatea și
 nici azi nu pretinde nimeni, afară de
 partidul popular, revisuirea legii de in-
 compatibilitate. Lor numai luptă în contra
 persoanei le trebuie, fiindcă vor să se
 scape de-un adversar puternic; curățenia
 morală, independența legișlativei și autori-
 tatea parlamentului — e lucru secundar.
 Căci cum ar și pute exista sistemul-Tisza
 — fără corupție?... ”

Mărturisirea d-lui Gall.

„Telegraful Român” de ieri pu-
 blică următoarea declarație a d-lui
 magnat Josif Gall:

„Inaltpreșinția Sa Păr. episcop Gol-
 diș a zis în una din ședințele ultime a
 sinodului aradan, că în urma pășirii sale
 afacerea rehabilitării profesorului Mangra
 ajunsese să se resoalve și să fie în expedi-
 tiție; au intervenit însă fii distinși, per-
 soane sus puse de af bisericești noastre și
 au ridicat pedeci, intrigând în contra sa.

„Deoarece după „Trib. Poporului”
 eu ași fi învinuit cu aceasta, declar ur-
 mătoarele:

„Părintele episcop a fost rău înfor-
 mat și nu stă, că cauza lui Mangra ar fi
 fost rezolvită și ajunsă în espediție înainte
 de ținerea sinodului, ba nu e rezolvită nici
 până în zilele aceste. Binevoească Părintele
 Episcop a întreba deadreptul pre domnul
 ministru de culte însuși, cum l'am între-
 bat și eu, și se va convinge, că a fost în
 rătăcire; nu a putut dară împedeca nime
 nici espedarea rezoluțiunii cu seau fără
 intrigă. Nu stă mai încolo că aș fi intri-
 gat în contra Păr. Episcop; lupt de mult
 deja pre terenul vieții publice, totdeauna
 cu vizir deschis, nu cred să se aște cineva,
 care să-mi poată dovedi că aș fi încercat
 pe calea intrigilor a-mi ajunge scopurile,
 nici nu am fost acusat cu intrige până la
 „Trib. Poporului”.

„Stă însă că nu am fost pe lângă
 înaintarea părintelui protosincol Mangra
 de vicariu la Oradea-mare cu preterarea
 părintelui archimandrit Hamsea, pe care îl
 țin de mai vechi pentru acel post și cel
 dintăiu după rang și ancienitate; de aceea
 am și stăruit pe cale dreaptă până la ultimul
 moment, pentru îmbinarea întăririi părinte-
 lui protosincol Mangra la alt post cu aceea a
 părintelui archimandrit Hamsea la postul
 de vicariu. Aceasta însă nu e păcat de
 moarte decât în ochii oamenilor celui
 dintăiu.

Cu toată stima fiind

Budapeșta, în 8/v. 1900.

Dr. Iosif Gall.

Că a fost rău ori bine informat
 P. S. Sa Episcopul Goldiș, nu e lucru
 de căpetenie în afacerea ce ni-a preo-
 cupat. Cert e — o mărturisește însuși
 — că dl Gall umblă să se informeze.
 prin minister, și desigur și să infor-
 meze. Ear cum va fi informat în
 cazul dlui Mangra, se poate judeca
 clar mai ales din declarația sa de mai
 sus.

Fiind-că dl Gall vorbește de «vizir deschis», n'ar face bine să dea lămuriri și despre *tovărășia sa cu dl Coriolan Brediceanu* întru a face la Belinț protopop pe dl Ionescu din Caransebeș?

Și să ne spună, dacă Vineria și Sâmbăta trecută a venit «pe cale dreaptă» și a petrecut în Arad tot «cu vizirul deschis» ori a stat să facă intrigi în favorul mețianștilor?

Cât despre brevetul de *vrednicie* ce dă d-lui Hamsea, el nu poate avea nici o valoare. Din simplu motiv, că dl Gall nu trăiește printre noi, habar n'are de lucrurile de p'acici (dovadă că vorbește de «preterarea» dlui Hamsea, făcut archimandrit, *preterându-se* și dl Mangra și dl protosincol Pap), nu cunoaște nici oamenii, și chiar pe dl Hamsea îl judecă după închinăciunile ce i-a făcut pe la Budapesta. Dacă vrea să cunoască *vrednicia* d-lui Hamsea, întrebe dl Gall pe *tovărășul său de luptă dl Paul Rotariu*, care chiar sub episcopul Mețianu făcând o anchetă la Seminar, numai măgulitor nu s'a rostit despre «vrednicia» dlui Hamsea.

Înțelegem însă durerea dlui Gall: dacă nu s'a putut ca d-sa să ajungă episcopul diecesei Aradului prin alegerea dlui Hamsea de episcop, s'ar fi mulțumit acum să ajungă episcop peste consistorul din Oradea-Mare. N'a reușit însă nici cu asta, pentru-că ori și cât ar informa d-sa *in sus*, n'are încrederea în jos (așa că sub guvernarea episcopului Mețianu nici deputat sinodal n'a putut să ajungă); după-cum sub guvernarea Episcopului Goldiș n'a putut să pună săptămânile trecute nici un protopop, d'asemeni n'a putut să pună Sâmbăta nici vicar, pentru-că avem un episcop gelos de legea noastră bisericească, după-cum nici Sinoadele române nu dela măriia sa magnatul Gall au să se inspire ori să primească comandă.

În sfârșit ori cu «vizir deschis», ori pe căi piezișe, procederea dlui Gall n'a fost de loc în consonanță cu cerințele etice. Nu pe asemenea cale se lucrează în biserică! Uneltind în contra unui cap încoronat al bisericii noastre naționale, a atacat înșeși așezămintele bisericești, ear' consecuența trebuie să fie: *desconsiderarea tuturor năsuințelor dlui Gall*, cărui, înțelegem, i-ar plăce să aibă o diecesă la dis-

poziție, dar tot atât de hotărât vor lupta întotdeauna Românii împotriva celor ce atentează la Statutul nostru organic, voină să institueze voința lor personală d'asupra legii și a autorității bisericești!

Câștigul real este, că dacă dl Gall n'a fost între Români perfect cunoscut, acum s'a arătat în toată nuditățile sa. Știm cu cine avem a face!

SINODUL ARCHIDIECESAN.

Ședința X.

Sib. tu, 23 Aprilie v.

Se deschide la oarele 10 1/4. Președintele I. P. S. Sa Mitropolitul. Raportorul comisiunii organizatoare, dep. V. Voina, referență asupra dotațiunii preoților dela stat. Cetește actul consistorial în care se arată, că 813 preoți reflectează la ajutorul de stat, 3 preoți nu s'au declarat încă și 16 nu primesc acel ajutor, propune ear Sinodul primește: luarea acestui raport la cunoștință și ca I. P. Sa Mitropolitul să intervină la ministerul pentru a se aplica acolo un *bărbat de-al bisericii gr. orient.*

Comisiunea școlară, prin raportorul său N. Ivan, referență despre catechizarea elevilor gr. or. dela școlăle străine, propune a se folosi fondul școlar eparchial exclusiv numai pentru remunerarea catechetilor și cu deosebire în Cluj să se institue un catechet stabil, fiind aici periclitat mai tare tinerii noștri. Sinodul primește propunerea, dând indemnizare consistoriului a sistemului postului de catechet în Cluj.

Raportorul comisiunii financiare dep. Dr. N. Vecerde, referență asupra afacerii înființării unui fond mitropolitan pentru acoperirea șeselor deputaților congresuali la care fond au să contribuie cele două diecese sufragane și propune a se primi în principiu, dar asupra cuotei numai atunci să se declare Sinodul, după ce consistoriul ne va prezenta un proiect concret în această chestie.

Dr. I. Pușcariu, face contra-propunere, având noi a spesa cu deputații congresului cu mult mai puțin ca cele două diecese. Contra-propunerea aceasta e spriginită și de dep. D. Comșa Sinodul însă primește propunerea comisiunii.

Același raportor referență în afacerea zidirii unei reședințe de vară a arhiepiscopului în grădina seminarială (str. Sevis), propune și sinodul primește, a se zidi până la suma maximală de 20.000 coroane, care sumă se autorizează Consistoriul a o lua împrumut din fondul „Pantazi”, unde se va replăti în cel mult 20 ani din fondul general administrativ.

Raportează mai departe asupra lășămîntului Miron și propune a se îndruma consistoriul de a face literile fundamentale ale numitei fundațiuni. Dep. I. A. de Preda, arată că lășămîntul lui Miron nu e fundațiune, căci nu a lăsat-o, ci arhiepiscopia și-a acurată-o după moartea lui în baza dreptului ce-i compete, prin urmare nu e *fundațiune*, ci *fond* și ca atare n'are consistoriul să i facă *litere fundamentale*, ci să o administreze ca un simplu fond, eventual contopit cu fondul Rudolfin, menit și acesta pentru ajutorarea preoților.

Dep. P. Cosma spriginește propunerea comisiunii. Punându-se la vot, propunerea comisiunii cade și se primește a dep. I. A. de Preda.

Același referent raportează despre activitatea, planul expirat al fundațiilor Săguna și Andronic și împărțirea ajutoarelor dintr'însele. Sinodul ia spre știre și aprobă bugetele pentru anul 1901.

Același comisiune prin referentul A. Vlaicu, raportează asupra cumpărării unei case de rugăciuni la nou înființata parohie din Bistrița; asupra rațiunilor fondurilor și fundațiilor archidieceșane, cari se aprobă și consistoriul i se dă absolutul și asupra rațiunilor tipografiei și librării archidieceșane. Ceteștea din urmă, nefiind trecute prin comisiunea tipografiei se restituie consistoriului spre a le da revizuirii comisiunii și la proxima sesiune să fie prezentate.

Se prezintă proiectul de regulament pentru asigurarea edificiilor bisericești în contra focului și raportorul acelei comisiunii propune a se admite la desbatere specială.

Dep. I. A. de Preda propune a se lua dela ordinea zilei și a se aduce numai în sesiunea sinodală viitoare, fiind timpul „foarte tare” înainte. Sinodul „foarte tare” iute primi contra propunerea dep. Preda.

Comisiunea bisericească prin referentul său S. Medean, raportează asupra primirii unor tineri la cursul clerical cu maturitatea dela comerciale, propune și Sinodul primește, ca consistoriul să facă pe viitor un regulament, în care să fie indicate condițiile de primire, precum și drepturile ce le au acești elevi.

Raportează mai departe asupra primirii clericilor extraordinari în seminarium, precum și asupra actului despre predicat și înființarea de coruri în bisericile din archidieceșă.

Cea dintăiu rămâne tot așa până la regularea dotațiunii preoților dela stat, ear a doua se predă consistoriului cu îndrumarea, a studia din nou afacerea și a o prezenta la sesiunea viitoare.

Și în fine raportează despre codificarea legilor bisericești, unde se îndrumă consistoriul a institui o anchetă și după ce ancheta își va isprăvi lucrarea, să o prezinte sinodului spre aprobare.

Comisiunea petiționară prin referentul I. B. Bonu raportează asupra petițiilor intrate de a dreptul la Sinod, cari se dau consistoriului spre ulterioară competență afacere.

Afacerile sesiunii sinodale din fiind isprăvite. I. P. S. Sa multumesc Dumezeu pentru ajutorul dat la rezolvarea afacerilor din archidieceșă, d'ior deputați pentru zelul cu care au parte la discutarea și regularea multor semnate afaceri și declară sesiunea sinodală închisă la oarele 1 p. m.

Ripor

FELICITĂRI.

Limba și religia a fost și este unul cel mai scump tesaur. și când unul se va desbrăca de acestea, a încetat mai. — Bine știind aceasta, Români iubim întotdeauna pe aleșii bisericii: puterea dumnezeiască s'a și îngrijit noi de a trezit pe bărbaii devotați celor, cari prin muncă spirituală și prin nisuesc pentru întărirea neamului.

Bărbaii vrednici și de mare M. St. domni deputați sinodali ai gr. or. arățani, însușiți de muncă și cicoasă și deamă de laudă a P. C. dlui Vasiliu Mangra, binevoiră a laudă vicar și președinte al Ven. consistoriului român al Orăzilor-mar, pentru care M. St. domni deputați merită toată ear' P. C. Sa dl Vasiliu Mangra a ragiu a veni în fruntea clerului din pentru care este ales, unde clerul și rul acestui vicariat cu iubire și apăs.

Îi dorim virtute și putere pentru ducerea la lumină pe cel întunecat. Să trăiască P. S. Sa Episcopul Să trăiască la mulți ani fericiți Sa domnul vicar Vasiliu Mangra!

În numele poporului credincios muna bis. Șumugiua:

Șumugiua-Ujupa, 10 Mai Teodor Simoc, preot gr. or., Georgiu învătător, Petru Tria, episcop-pri

Dela expoziția d'n Paris.

Trenul Trans-siberian.—La Petersburg opera mareșă.—Oamenii lucruri. La Peking.—Vieșta din

Până când expoziția va fi gata, se constată în fiecare zi câte operă, care ese din f. și pentru a lumii umite. În toată splendoarea operă mareșă, ce se ridică falnic, rită din minune.

De astă dată se așteaptă des „Dioramii vie”, care atrage atențiunea nerală. Cred că și cetitorii noștri vor rioși a afla câteva arăunțe despre.

În fața publicului atent se înfaț un tren elegant, compus din numeroase goane, între care vagoane cu paturi goane restaurante, toate după ultimul

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

POVESTEA PRIVIGHETOARII.

(După „Îngiră-te Mărgărite”.)

(Continuare și fine.)

Apa fântanei din limpede și dulce ce era, se turbură de lacrimile ei și se făcu amară, de nimeni nu o poate bea de atunci; căci ce e mai amar, dragile mele, decât lacrimile mamei isvorite din durerea pricinuită de pierderea copiilor! Și stelele începură a se mișca, când turbura apa, apoi se stinseră și se făcură nevăzute. Mama își întoarse atunci ochii spre cer, văzu cum doritele stele se scoborau repede ca două fulgere, lăsând în urmă-le fășii, apoi căzura pe pământ și se stinseră. Ca o scânteie licări în inima mamei dulcea nădejde, și tot ca o scânteie i-se stinseră, când și lumina stelelor se stinse. Unde au căzut ele, unde s'au ascuns? De-acum noue chinuri, noue trude pentru nefericita mamă. N'au ramas câmpuri neumbate și nendate cu lacrimile ei; n'au rămas crânguri nestrăbătute de picioarele ei. Hainele i-se sfășiară prin tu-

flșuri și mărcini; sângale îi curgea din ră-nile dela picioare și din sgrăiturile de pe trup; perii capului erau sburliți și încălciți; fața ei uscată și galbenă purta brazde adânci: urmele șirourilor de lacrimi. Mîntea i-se rătăcise, căci auziți, ea amesteca în plânsul său hohote de ris. Cine ar mai cunoaște pe frumoasa noră a împăratului Galben? Zorile roșii îi luminează rătăcita cale; muncitorii es la câmp și se uită cu milă la dînsa vorbindu-și în taină. Unii nu se puteau răbda și i ziceau: „Inălțată Doamnă, nu este aci pe cine cântați... ce odată moartea desparte, nu se mai întoarce!” În zadar, ea nu vede, n'aude pe nimeni, ea plânge și rîde și strigă pe nume pe copiii săi: „Brebene!, Viorel! scumpul meu copilăși, unde sunteți? veniți la mama!” Toată ziua își trăgăna dînsa pașii ca o stafie rătăcită din altă lume, pe unde o ducea dorul și o trăgea inima. A doua zi la răsăritul soarelui intră într'un întins lan de grâu și nu lăsa un spic necăutat și un grăunte neales; și pe fle-care spic lăsa câte o picătură de lacrimă. În sfârșit spre seară ajunse în capătul holdei, lângă un isvor ce murmură tainic. O slabă lieșrire îi mângăia vederea; ea grăbi într'acolo și eată într'un spic mare și plin două mărgăritare străluciau unul lângă altul într'o lumină dulce. Ea le cunoscu; erau stelutele iubite, erau copilașii ei dragălași. Ea le luă cu mâna

tremurătoare și cu drag le duse la buzele sale și le sărută. Apoi le puse în sin și earăși le scoase și le înșiră pe un fir din părul ei, cântănd:

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Precum lacrimile mele
Se'nșiră curgînd la stele! —
Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Ca și anii mei de jale
Pe-a durerii triste cale!

Păsărica se opri; glasul i-se înecă în gușă și un suspin înăbușit îi mișcă pieptul. Cele trei fete se îmbrățișară și lacrimile lor se amestecară; apoi întorcându se către păsărică, o rugară dînsa de dulce să sfinșească povestea. Cu voce slabă și întreruptă de suspne, păsărica urmă mai departe:

Înșiră-te, mărgărite,
Pe lungi fire aurite,
Că cuioasa mea poveste
De acum se sfinșește,
Cum se sfinșesc pe pământ,
Câte-au fost și câte sunt!

Mama nu știa cum să-și mai mângăie odorurile; ea se așeză la marginea isvorului și le tot înșiră cântănd, și earăși le desira plângînd și rîzînd. Dar eată că firul se rupe și mărgăritarele cad în apă. În același timp două raze se prelungesc din soarele ce era aproape să apună și din fundul apei mama înspăimîntată vede eșind

doi copilași ca doi înșerași și se înrazele strălucite și tot se duc fluturând aripiore și lăsând în urmă o nișă fulgi de aur. Acum nu se văd decât porumbei, apoi ca doi fluturi și la se pierd în strălucirea soarelui ce boară după zarea îndepărtată.

Ochii mamei, orbiți de strălucenie, nu mai văd acum nimica; tunec negru se lasă în giurul ei.

Cine 'n lume, cine poate,
Mărire să le înnoate,
Codrii vechi să mi-i pătrundă
Ca să numere-a lor frunze
Cine poate-ave aflare
Câte valuri sunt pe mare,
Câte raze sunt în soare,
Cât parfum e într'o floare!
Numai dorul mamei poate
Să pătrundă 'n lume toată,
Ca să afe mângăiere
La cumplita sa durere.

Când întunerecul se ridică dela ei, ea stetea lângă isvor, cu minică, cu nedumerirea în suflet. A care de curînd îi sguidiseră toate adunări încetul cu încetul în bolnavă. Ea se uită spre apă apăsese; se uită în apa isvorului văzu ce căuta. Ea nu stete mult la intră în apă, resturnă toate petrii tînd să și afe mărgăritarele și tot!

ANDREIU baron de ȘAGUNA.

scurs rostit la Academia Română în ziua de 13 (26) Martie 1900 în ședință solemnă sub președința Majestății Sale Regelui,
de

Nicolae Popca

Episcopul Caransebeșului.

(Urmare).

Majestatea Voastră,
Alteță Regală,
Onorați colegi!

Indată după sosire, el avu audiență la
Majestatea Sa Impăratul, fiind foarte bine
primiți, dându-i se cele mai îmbucurătoare
promisiuni pentru națiune. După aceea,
rămânându-se și ceilalți deputați, se presen-
tă la doua oară cu toții la Impăratul, aș-
tând petițiunea comună, la care earășt
mă cele mai asigurătoare promisiuni.
Întreg anul acesta până către toamnă,
se liniștea tulburărilor în patrie, el îl
recu în Olmütz, Praga, Viena, desvol-
cea mai mare activitate în toate di-
șuniile.

Este foarte interesant a cunoaște mai de
aproape activitatea lui Șaguna din timpul
acesta, pentru că ea privește exclusiv cauza
națională și revareă o completă
asupra lucrurilor și împregiurărilor
punct de vedere politic-național. El nu
vede din vedere nici o ocaziune bine-ve-
de a o folosi în interesul cauzei celei
române. El nu încetă a interveni
într-o măsură, unde cerea trebuința, cu
o înaltă morală și autoritatea episcopală,
ca să atrage atențiunea, a câștiga în-
tr-o măsură binefăcătoare a bărbaților compe-
ți și a asigura astfel rezultatul cel mai
posibil năsuințelor române. Aceasta se
vede din propriile lui acte originale,
care exactitatea și diligența dînsului
nu le păstra încă nealterate și pe
în interesul adevărului, al istoriei na-
ționale și al propriei sale justificări, dator
și la scoate la lumina zilei, ca pe
un act clarificat pe deplin situația și
cursul cel adevărat al cauzei națio-
nale fără șovăire.

Ca să amintesc totuși vre-o câte-va,
să vă așez că mai întâi se adresă el către
comandantul militar din Transilvania, Ba-
nd Puchner, încunostîndu-l și pe el
cu sosirea sa la Olmütz.

Baronul a doua scrisoare, expedită nu
după aceea către aceeași persoană,
un conținut admirabil și foarte pătrun-
zător. El zice:

„Adânc mișcat de înfrîtoarele scene
de război și de pustiirile cele barbare,
bunkstarea Ardealului o nimicire pe
cărui înaintea și cu deosebire pe biata
națiune română, lipsită din toate părțile de
ajutor, o aduseră aproape la totală
dezastru, nu mai pot rezista îndemnului ini-
miciei rănite până în fund, de a nu mă
adresa către Excelența Ta, ca către acela
care mai mult decât toți ești în stare a
ne da un balsam mângăietor peste ranele sân-
ginoase ale acestei națiuni neclintite cre-
știne.

Excelența Ta îți vei aduce aminte
de purtarea cea exemplară a națiunii no-
stră, calomniată din partea celorlalte de o
națiune crudă, sălbatecă și lipsită de toate
virtuțile nobile,—de acea purtare fără
șovăire a ei în adunarea din Blaj în luna
Maiu, care trase admirațiunea Excelenței
și dădu ansă la raporturile Excelenței
către prea înaltul Tron, onorabil pen-
tru întreaga națiune.

... Această conștiință mă silește a te
conjura pe Excelența Sa, în puterea oficiu-
lui meu de păstor sufletesc, ca... peste tot
pentru națiunea română să fi aceea ce
Excelența Ta ai promis în luna lui Maiu,
un înger păzitor! etc.*

În 7 Aprilie 1849 se adresă Șaguna
către colonelul Urban, care pe atunci se
afla în Bucovina, ear până la trecerea ar-
matei imperiale în România, el luptă în
Transilvania ca comandant al unei trupe
de armată și al grănicerilor români, un
bărbat cu influință și bun cunoscut al dîn-
sului, — cu o scrisoare, în care, comuni-
cându-i petițiunile Românilor în copie, îl
rugă pentru spriginirea cauzei române, pe
lângă notificarea, că el, Șaguna l'a propus
ministrului-președinte, principele Schwarzen-
berg, pentru a-l promova de general și a-l
numi comandant suprem al trupelor din
Transilvania.

Tot în timpul acesta el se adresă cu
o scrisoare și către comandantul armatei
imperiale în Ungaria, principele Windisch-
grätz, în interesul cauzei române și în spe-
cial „pentru organizarea și înarmarea gloa-
telor române și pentru susținerea princi-
piului egalei îndreptățiri, promisă de Maies-
tatea Sa tuturor popoarelor austriace”.

Trecând atât timp la mijloc, Șaguna
stăruia cu înțepire pentru rezolvirea cauzei
române, a petițiilor deputațiunii națio-
nale așternute la tronul imperial. El nu
putea și nici nu voia să se întoarcă acasă
fără vre-o rezoluțiune mângăietoare pentru
poporul român. Pentru aceea, după mai
multe încercări, făcute parte în persoană
de-a dreptul, parte prin oamenii săi, la re-
gim, spre scopul amintit, mai pe urmă se
văzu constrins a se adresa și în scris că-
tre ministrul-președinte, principele Schwar-
zenberg, rugându-l pentru decidera pe-
tițiilor amintite.

Văzând el că armatele imperiale vor
învinge și că restaurarea păcii și a ordinii
în curând va urma de-o parte, ear de alta
știind prea bine, că dela bărbații atașați pe
lângă comandantul suprem al armatei ca
comisar imperial va atârna totul în țe-
rile împăciuite, se silia mult ca în părțile
locuite de Români, în Ardeal, Banat și Mu-
reșul-de-jos, să poată mijloci dela regim
bărbați naționali români de comisar, cari,
cunoscuți cu împregiurările locale și națio-
nale, să dea informațiuni exacte și să nu
lase să se seducă opiniunea acelor coman-
danți și tot de-odată guvernatorii militari
prin inimiciii Românilor, spre dauna aceș-
tora și a regimului însuși. Spre acest scop
interveni el la regimul imperial cu tot dîn-
adinsul, recomandând pe cei mai distinși
bărbați naționali, și încă cu succes. Și tot
pe atunci interveni el la regim pentru în-
ființarea unui corp român de voluntari.

Nemijlocit înainte de plecarea sa acasă,
Șaguna mai săvîrși un act ce nu se poate
trece cu vederea. Întorcându-se adecă ar-
mata imperială din România, împreună cu
trupele auxiliare rusești, pentru reocuparea
țării Transilvaniei, comandantul general al
aceleia, Comitele Clam-Gallas, emise din
Brașov o proclamațiune, care trebuia să se
adreseze către toate popoarele țării, și în

special către Români și Sași, ca către po-
poarele cele credincioase tronului în timpul
războiului. El însă se adresă în aceea nu-
mai către națiunea săsească, asigurând-o
de scutul său, ear de națiunea română nu
făcu nici cea mai mică mențiune. Această
procedare a comandantului trupelor indignă
de tot pe Români, cari îndată încunostîin-
țară pe Șaguna, comunicându-i și un
exemplar din proclamațiunea
amintită. Șaguna, cât primi știrea aceasta,
alergă cu proclamațiunea în mână la Im-
păratul, se plânse pentru această ignorare
și ceru satisfacțiune în numele națiunii ro-
mâne. Se duse după aceea și la ministrul-
președinte, Principele Schwarzenberg, și re-
sultatul a fost, că Clam-Gallas, care era să
fie tot odată și Guvernator al Ardealului,
rămase pe jos, numindu-se în locul lui Ge-
neralul Wohlgenuth.

În sfîrșit, după atâtea lupte, osteneți
și necazuri, făcând armata imperială mari
propășiri în reocuparea țării, Șaguna, pă-
răsind Viena și Olmützul, unde petrecuse
atât timp, porni la sfîrșitul lui August spre
casă și, fiind-că călătoria directă prin Un-
garia și Transilvania, cari țări încă nu se
liniștiră deplin, era imposibilă, a trebuit să
se întoarcă eară pe unde se dusesse, pe dru-
mul cel lung și periculos, prin Galiția, Bu-
covina, Moldavia și România. Când el a-
junse la granița Ardealului, la vama Timi-
șului, Brașovenii, Secelenii și toți Bărsenii
ii eșiră înainte până în România spre în-
tîmpinare, îl aduseră la Brașov cu mari o-
vațiuni și tot așa, ca în triumf, îl petrecu
poporul duios, între lacrimi de bucurie, pî-
nă la Sibiu. Prezența lui între Români îi
întări și însușești din nou în așteptările și
dorințele lor, deși el plîngea în sine de în-
tristare pentru cele ce aveau să urmeze.

Ajungînd la Sibiu, ce privește tristă
Reședința sa episcopescă cu deservită
devastată și prefăcută în formală casarmă.
Tot mobilierul, argintăria etc., din cari nu
se scoasese nimica și pe cari atunci și-le
procurase, — capela episcopescă, biblio-
teca lui însemnată întreagă, până și archi-
vul consistorial, cu un cuvînt, toate erau
prădate, rămînînd numai părășii goi în
sîință. Fără cu aceste crude evenimente,
Șaguna înfrînt cu inima, se văzu silit a
trage la un cuartir privat până la re-
pararea reședinței, procurându-și din nou
cele ce i se prădară.

Încetînd războiul civil, se introduce
în monarchia noastră regimul absolutistic
militar. Luptele lui Șaguna cu acest
regim au fost colosale. Mai numai el
singur luptă, apărînd ce se putea, căci
toată activitatea altor bărbați naționali
era paralizată prin măsurile polițiene ale
acelui regim. Bărbații cei mai de frunte
începură a se prinde și a se pune în în-
chisoare. După prefectii și tribunii Ro-
mânilor din cei doi ani 1848—49 se făcea
formală vînătoare. Chiar și Șaguna încă
primise de la guvernatorul militar Wohl-
genuth o scrisoare amenințătoare, atât
pentru sine, cât și pentru preoțime, sub
cuvînt că ar fi agitat poporul, pe care
însă dînsul o respinse cu mare indignați-

une, răspunzându-i în mod oficial unele
ca acestea:

„Eu cred că credința către prea-
grațiosul nostru Monarch și înaltul său
regim așa de eclatant o am documentat
în timpul cel fatal de curînd trecut, încât
cu atât mai dureros a trebuit să mă atingă,
înțelegînd acea acuză, ce prin exmisul
Excelenței Tale din 29 Octomvrie a. c.,
Nr. 27, asupra preoțimii mele, în privința
pretinselor machinațiuni ale aceleia, ba chiar
și asupra mea, în privința unei asemenea
influențări, mi-se aduse la cunoștință. Ea
dădu Excelenței Tale din cauza acestei
inculpațiuni deja cu graiul deslușiri, cari
arată clar, că denunțările în contra pre-
oțimii mie subordonate, și însuși în contra
mea, ca netemeinice cad și se nimicesc în
sineși, și cu răspunsul meu prezent către
Excelența Ta am de scop numai a pro-
testa și officios în contra a tot ce pe cale
secretă a denunțării se aduce asupra mea
și a clerului meu.

„Eu sunt în stare a produce multe
documente neperitoare, cari vor mărturisi
la auzul lumii, că eu nu lăsa să treacă
nici o ocaziune pentru a instrui clerul meu
în interesul Preaveneratului și cavale-
rului nostru Monarch cu toată serioși-
tatea, și printr'însul a-i procura intrare și
la popor. Eu sunt așa-dar în pozițiune a
documenta faptic în toate părțile ori ce
acusațiune de o blasfemie grosolană asupra
oficiului meu arhipăstoresc. . .

„Dacă însă Excelența Ta în declara-
țiunea mea aceasta nu și-ai câștiga de-
plină convingere că eu nu sunt culpabil
. . . apoi îmi permit a te ruga, ca să bine-
voești, Excelența Ta, a-mi notifica, dacă nu
persoanele denunciante, cel puțin locul și
obiectele, cari să arete inculparea pro-
nunțată asupra mea, pentru-ca astfel să
vin în pozițiune de a pute da la mâinile
Excelenței Tale claritatea lucrărilor mele
în modul acela, în care eu m'am obic-
nuit ș. c. l.“ *)

Acest conflict, mai urmîndu-i încă și
altele, cauză căderea lui Wohlgenuth.
Pentru-că asupririle Românilor din partea
acelui guvern și a organelor lui se în-
mulțiau tot mai tare, încât mai pe urmă
Șaguna se văzu constrins a păși cu toată
energia la guvernatorul în contra aceloră,
amenințînd că el le va arăta la regim,
guvernatorul îl rugă să nu le arete, că le
va cercota și va pedepsi pe cei vinovați.
Cercetarea s'a făcut, dar modul de pe-
deapsă nemulțumindu-l pe Șaguna, ducîndu-
se în același an (1850) la Viena, la
Sinodul episcopesc, făcu arătare la regim
despre cele întemplate. Wohlgenuth fu
citat la Viena, dar bolnăvindu-se pe drum,
muri în Pesta și se îngropă în Hietzing
lângă Viena. Acest cas produse mare
sensațiune în toată țeara.

Despre această întemplantare scrie și
Eugen Friedenfels mai pe larg în opul seu
intitulat: *Joseph Bedeus von Scharberg.*
Beitrage zur Zeitgeschichte Siebenbürgens im
19. Jahrhundert. Viena 1877. Partea a
II-a, p. 195 și 196.

*) Sibiu, 19 Noemvrie 1849.

De aci încolo îl vedem pe Șaguna ează pornind la drumuri grele continue prin locuri îndepărtate în interesul bisericii și al națiunii. Cele mai multe le făcî el la Viena, unde mai în toți anii se ducea, uneori și de câte 2—3 ori într'un an. Abia sosi acasă de la Sinodul episcopesc din Viena și trebuia să întreprindă o altă călătorie și mai grea la Cernăuți în Bucovina, la invitarea și împreună cu noul guvernator al Ardealului, principele Carol de Schwarzenberg, spre întimpinarea Majestății Sale Monarchului nostru, care în acel an vizitase acea provincie. Aici în Cernăuți, spriginit de guvernatorul Schwarzenberg, îi succese lui a mijloci de la Impăratul 24.000 fl. ca rebonificare a speselor ce le făcî cei trei prefecți Iancu, Axente și Balint în cei doi ani 1848—49 pentru apărarea cauzei celei drepte. Și nu mult după aceea, tot la invitarea și împreună cu principele Schwarzenberg, călătorii el și la Sighișoara, la desvîlirea monumentului generalului rusesc Scariatin, care în 1849 căzuse acolo în bătăie.

Tot atunci interveni el la regim și mijloci și reapărarea „Gazetei Transilvaniei” suspendate.

Il vedem mai încolo pe Șaguna în anul 1858 ează la Viena, în fruntea unei deputațiuni diecesane, pentru a manifesta bucuria diecesanilor săi cătră Monarch pentru-că-l scăpase Dumnezeu din mâinile ucigeșului Libeni, când cu atentatul; la cununia Majestății Sale în 1863; la nașterea principelui de Coroană Rudolf în 1858. În anul 1857 întreprinse el o călătorie mai îndepărtată și mai grea, prin Bănat, Sirmiu, Viena până la Triest, pentru o colectă pe seama bisericii catedrale, primind la acea ocaziune de la Majestatea Sa un frumos dar de 1.000 galbani.

(Va urma.)

Chemarea noastră în oficiu și afară de oficiu.

„Numai spiritul curat vioin e în stare a instrua profesoritoriu”.

Sauckhard.

Vioiciunea chemării și a spiritului este una din cele mai de căpetenie condițiuni pentru garantarea rezultatului activității instructive și educative a învățatorului.

Fapt psihologic e, că rezultatul activității omenești, pe ori-și-ce teren, este condiționat dela buna dispoziție spirituală, cu care ni-e dat să lucrăm.

Dacă vioiciunea, buna dispoziție, ne conduce în mersul greu al activității noastre, putem conta cu siguranță, că isbânda va fi a noastră.

Toți cei chemați a promova interesele școlii au cea mai sfântă datorință, a contribui între toate împregiurările, la întărirea acestui important factor, în statul învățătoresc.

Învățătorul va câștiga vioiciunea spiritului și a chemării sale astfel:

A. În oficiu.

a.) Dacă va trăi numai pentru chemarea sa, care o va privi din punct de vedere religios, luându-și totdeauna de modelicoana exemplară a Mântuitorului ca învățător;

b.) dacă va nisui neconținut la calificarea sa științifică și pedagogică, și îndeosebi prin cetirea cu diligență a ziarelor pedagogice, a fi în curent cu noile metode și mijloace de instrucție; căci numai cel-ce-și înțelege pe deplin chemarea, va avea și voia recerută de a lucra;

c.) dacă va păstra o inimă copilărească, când bucuria și înfrustrarea elevilor săi nu-l vor lăsa neimpresionat;

d.) dacă-și va dedica toate forțele alesei sale cariere, nefindu-și permis a-și-le divisa prin ocupațiuni laterale, cari îl conturbă în activitatea sa pedagogică, incongiurând toate ce sunt incompatibile cu chemarea sa;

e.) dacă vioiciunea spiritului se va împedeca prin anumite referințe păgubitoare, precum: prea împopulara claselor cu elevi, lipsa de locale corespunzătoare și în consecință de lumină suficientă și aer curat, lipsa mijloacelor de instrucție, frecventare neregulată și dotația necorespunzătoare a statului învățătoresc.

O, de ar nisui cei chemați cu toată serioșitatea, a stărpi aceste referințe dănuoase, unde am duce progresul nostru școlar, în cel mai apropiat timp!

f.) Dacă „pretensiunile față de puterea productivă a elevilor o va raporta la referințele lor de acasă;

g.) dacă se va face un membru activ al reuniunii învățătoresci, cău-

tând societatea colegilor vrednic și însufleșii pentru chemarea lor.

B. Afară de oficiu.

a.) Dacă va manifesta o ținută corectă față cu superiorii, colegii, și părinții pruncilor, cu cari va nisui să cultive un raport cât mai viu;

b.) dacă va întemeia o viață familiară de model;

c.) dacă nu se va da rob plăcerilor materiale și sensuale;

d.) dacă va nisui a-și păstra sănătatea, căci numai sănătatea asigură omului adevărata vioiciune și seninătatea spirituală;

e.) dacă va da preferință astorfeliu de reuniuni, cari au mai multă influință asupra nobilitării și cultivării caracterului în popor;

f.) dacă pe lângă cultura sa specifică, va nisui după împregiurări a-se cultiva într'un ram oare-care al științei;

g.) dacă peste tot, ținuta sa va fi corectă, faptele sale conforme celor mai curate principii morale, religioase, arătându-se în societate demn de stima și aprețierea societății.

Învățătorul trebuie să ia parte la viața publică, nisuind a promova interesele generale, participând la bucuria și durerea societății în care se află.

Vioiciunea chemării noastre trebuie deci să culmineze în general, în lumea intențiunilor ideale și în ideala înțelegere a ocupațiunilor morale, religioase și naționale ale școlii.

Comloșul-bănățean, 31 Martie 1900.

Iuliu Vuia.

Despre examenele anuale.

Apropiându-ne de timpul examenelor, e vremea ca noi învățătorii să ne ocupăm puțin de chestiunea aceasta, cu atât mai vortos, că multe de tot s'au vorbit despre examene, nici o vorbă însă nu s'a zis despre timpul ținerii lor.

Se știe de toți, că ministrul cultelor a dat încă la începutul acestui an școlar un circular cătră toate autoritățile școlare, ca durata prelegerilor la sate să fie de 8 luni, ear la orașe de 10 luni. A făcut-o aceasta nu pentru-ca să ușureze pe învăță-

tori, ci pentru-ca să vină în ajutorporațiunei de la sate, care în partimai mare se ocupă cu economia, și au lipsă vara chiar și de copiii de

Se zice lămurit în acea cerculexamenelor să se facă la sate în lunile Aprilie și Maiu. Și dacă la usul de până acum în privința a vedem o mare contradicție. Deși legnicolară de învățământ încă a zis tmenea, — nimenea nu s'a ținut de ttru-că noi la sate în totdeauna face menul prin 20—30 Iunie, deși în prelegerea la 1 Septembrie, în flece și și atunci nu la început, ci mai pe De pildă: În anul școlar trecut în piatului Aradului: în Arad s'a făcut nului mai întâiu, apoi în celelalte sate în protopopiatul Radnei s'a făcut în Cuvin, ear mai pe urmă în Roșia, ptoctmai de aici trebuia să se înceapă

Luând în considerațiune trebu și lipsele poporului din lunile Aprilie și Iunie, apoi, în adevăr, trebuie să că el este foarte lipsit de ajutor. Îngată sătenii cu sēmēnătul, vitele trimise la pășu-e. Fiindcă pe la sate nu se află păstori comuni, — nefind mari, ci fiecare singur își păzește sale, are lipsă de păstor nesmintit, cât de bine îi cade țeranului, când băiatul său îi va lua această grijă dēnsul va murci cu sirguintă în msa? Chiar de aceea înaltul ministerculte a dat noua rinduală în privințamenelor, experiend că nu se observă

Se poate, că nu chiar această intențiunea ministrului, de-a ajuta nomi în așa chip, și atuncia el a vîn vedere. Știind, că din fiil plugari vor deveni, li-a dat ocaziunepresenți și la toate lucrurile economvara, ca astfel de mici să se dedea

Mai mult, judecând lucrul dide vedere școlar, apoi e un avantaj odată și pentru școală. Făcend la mmenul mai de timpuriu, rezultatul va fi cu mult mai îmbucurător. Una, că toți școlarii vor fi de față la alta, pentru-că până la Aprilie și cetarea școlii e mai regulată, ear și răspunsurile elevilor vor fi mai beclare, fiind școlarii în curat cu cunpropuse peste an. Apoi, dacă care lună sunt absentările cele m vom vedē că cele mai multe sunt Maiu și Iunie. Pot să-i tot pedepșă părinți, căci ei tot nu-și vor trimi

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

La Buna-Vestire.

Popoare, vă veseliți,
Că bună veste primiți:
Isus azi se zemislește,
De păcat ne mântuește.

Azi Maria prea-curăță
A fost bine-cuvēntată,
Ingerul s'a arătat
Și astfel i-a cuvēntat:

„Tu fecioară prea curată,
De mulți vei fi lăudată,
Născēnd pe Domnul Christos,
Soarele cel luminos.

„Plină ești tu azi de dar,
C'ai aflat la Domnul har;
Bucură-te azi Marie,
Că ești cu Domnu'n vecie.”

Bucură-te, Doamnă-aleasă,
Nenunțată ești Mireasă;
În Time s'a zemislit
Atăci Domnul cel iubit.

Gavril Ingerul Ți-a spus,
Că naști pe Domnul Isus,
În urmă Tu ai crezut
Și cuvintul s'a umplut.

Domnul Isus a venit
Și mite a suferit
Rēstignire și chiar moarte,
Māntuindu-ne de toate.

Creștini azi vă veseliți
Și pe Domnul îl măriți
Lui Christos voi vă rugați,
Legea lui să n'o călcați.

La „Florii”.

Veniți cu toți dimpreună
Să 'mpletim și noi cunună
Din odraslă înflorită
Și din stēlpare 'nfrunsită.

O, fraților!

Pe Isus să 'ntimpinăm,
Dinsului să ne 'nchinăm;
Tot omul să i-se 'nchine,
Că 'n Ierusalim el vine.

O, fraților!

Fetiț Sionului serie,
Că 'mpēratul va să vie,
Și vine pe mână șezēnd
De asină 'ncălecând.

O, fraților!

Și el vine cu blāndețe,
Pe popor ca să-l învețe,
Că tare se umilește
Și māndria n'o poștește.

O, fraților!

Veniți cu glas māngāios,
Să 'ntimpinăm pe Christos,
Cu glasul coconilor
Și al sugētorilor.

O, fraților!

Veniți și noi să privim
Cel ce Sionul iubim,
Asină negrăitoare
De Dumnezeu purtătoare.

O, fraților!

Muntele Sionului,
Biserica Domnului,
Muntele cu umbra deasă,
O fecioară prea aleasă.

O, fraților!

Patimile lui Isus.

Pe pământ Domnu-a venit
Pentru noi a pățimit
Muncile cele amare,
Care n'au asemănare.

O, Isuse, fiu iubit,
Care muncă ai suferit,
În grădina Ghetsaiman
Fuși aflat de-ai ței duș

Ei la sfat te-a 'nfățisat,
Să te judece te-au dat
O! te-au făcut vinovați
La moarte te-au judec

Apoi te-au dus la Pilat
Și Pilat te-a întreat:
Cine ești, de unde ești
Și pe tin' cum te num

După ce te-a ispitit
Și vină nu Ți-a găsit,
La jidovi la toți li-a
Că e drept, că ești Is

Jidovii toți au strigat
Că legea tu le-ai căl
Și tu să fi răstignit,
Zicēnd că 'i-ai amăgi

ales in acel timp la școală; mai bucuros
teac pedeapsă.

E de dorit deci, ca Prea Venerabilul
nitoriu dicesan, ca autoritate școlară
prem, să binevoască a dispune șinerea
unelor la sate conform cercularii mi-
teriale, și anume: acolo, unde prelegerea
nceput la 1 Septembrie, examenul să
facă în decursul lui Aprilie; ear acolo,
le s'a început prelegerea în luna lui
mbre, examenul să se facă în luna lui

Dacă Prea Ven. Consistor ar implini
dorită—de alt-cum foarte naturală
basată pe lege—ar servi o mare bine-
re cu poporațiunea satească peste tot;
in parte și cu bieții învățatori de acolo,
in parte covârșitoare au un nelsemnat
mic salariu de: 600 cor., in alte locuri nici
ar face economie. Și zic: slabă treabă
din pricina ocupațiunei, pe când căpă-
vacanță, și-ar vedea mai cu zor de
partile economice, făcând ca in ade-
economia lor să fie de model, pe când
cum e,—ea abia numai tînjește.

Datorită avem noi învățatorii dela
să promovăm împlinirea acestora, și
mesu ne va ajuta.

S. G.

Dela sate.

Arși alegerea de preot de la Bêrzava.

Ca continuare la întimpinările din nu-
trecuți mai primim următoarele:

Vă rog a da loc următoarelor in pre-
organ „Tribuna Poporului“.

In numărul 58 al „Tribunei Poporu-
dului „Un alegător“, ascunzându-se in
face șgomot cu unele și altele para-
grosolane, ceea-ce poate vedea și ono-
public cetitor, că se ascunde dela
in umbra tufei, ca să poată striga,
pentru-că dl „Un alegător“ de ar ști,
câte adevăr, și-ar pune cinstitul nume
cele publicate.

Mie nu mi-e să ridic pe nimenea, dar
că nici n'am ridicat, când am publicat
adevăr, — și ved că totuși unele
s'au simțit oare-cum atinse și vin
câtă declara pe mine de falsificator al
protocolului alegerii de preot din Bêrzava,
militate mea de notar, ceea-ce e un
deceț; deoarece-ce eu numai am înlocuit
sinodului parochial până a fost

pe afară, ceea-ce se vede și de acolo, că
protocolul nici nu e subscris de mine; ear
acolo, unde zice „alegătorul“, că am sem-
nat votul părintelui Popovicu dela fiul său
la alesul preot, verosimil că din greșeală.
In urma urmelor, greșeala n'a fost așa mare,
căci Reverend. domn protopop a cores-o
inaintea părintelui Popovicu.

Dacă dl „un alegător“ se ține om de
omenie, poftescă și easă din tufă, și eu
atunci, mă deoblig a-Y servi mai in detail.

Una însă poate să învețe, ceea-ce ar
fi — mai multă omenie, căci dacă aș voi
eu să-l arăt lumii, numai spre cinste nu
i-ar fi. Atâta deocamdată.

Șoimoz, la 11 Aprilie 1900 n.

Cu toată stima:

George Pleșiu,
învățător.

„In numărul de Duminecă al „Trib. Poporu-
lui“ ați publicat o „Intimpinare“, subscrisă
de „Un alegător“ din Bêrzava, la care noi
subscrișii răspundem: Nu este adevărat, că
părintele Avisalon Țiucra să fi dat cuiva
de beut înainte de alegere. Intreaga com-
ună, dar mai virtos aceia cari n'am auzit
pe părintele Țiucra cum a servit in biserică
intăia-ora când s'a arătat la noi, l'am ru-
gat să ne mai vină și-a doua oară, pentru-
ca să-l putem pricepe ce fel de preot și
om e Dumniului. După slujbă, ca pe un
preot străin, care n'are in satul nostru pe
nime cunoscut, nu l'am putut lăsa pe uliță,
(când părintele bătrân, ca pe un coleg nu
l'a băgat in seamă), ci cu toții ne-am înțe-
les, ca dl comerciant Hodiș să-l cheme in
casa dînsului. Dl Hodiș nu vinde rachiu,
ear in casa d-sale nime atunci dintre noi
n'a beut nici bere, nici vin. — N'am vrut
să bem de la dl preot Țiucra, pentru că
noi înainte i-am spus, că nouă nu ne trebuie
preot, care să ne cumpere cu beutură, și
că noi ne-am adunat atunci la dl Hodiș
numai ca să cunoaștem pe părintele Țiucra
și să ne cunoască și dînsul; ear la 7 oare
seara cu toții l'am petrecut la tren. Vă-
zând purtarea părintelui Țiucra, nouă ni-a
plăcut de dînsul și astfel toți am fost pe
lângă D-Sa. Dl Hodiș, pe care l'am ales
bărbat de încredere, însuși mărturisește, că
d-sa n'a observat in protocol nici o eroare,
ear unde dl „Un alegător“ zice, că oamenii
n'au putut vota după placul lor, e o min-
ciună. A fost, ce-i drept, îndesuială in bi-
serică, și astfel n'au putut chiar toți să
ajungă la masa să voteze, dar de aceea
bărbații de încredere au fost cu cea mai
mare băgare de seamă, ca toți să voteze

in regulă. In z'ua premergătoare alegerii
părintele bătrân Vasile a avut pentru fe-
ciorul său „cortest“ destul, cari imbiau cu
câte 10 coroane și cu jugere de pământ
spre folosire; de pildă Teodor Țidor, su-
mar la pădurea urbariștilor, a fost imbiat
cu 10 coroane, însă acesta, ca om de cinste,
le-a răspins cu dispreț, zicând: că nu'l tre-
buie popă pe banl. Neamurile părintelui bă-
trân ar face bine să înceteze și să nu facă
atâta șgomot. Rugăm și pe părintele Țiu-
cra să nu fie supărat de cele publicate
împotriva d-sale.

Bêrzava, la 10 Aprilie 1900.

Mai mulți (22) Bêrzaveni.

Chestii culturale.

Raport general

al „Reuniunii române de cânt și muzică
din Lugoj“ pe anul 1899 inclusiv
Martie 1900.

Onorată adunare!

La existența Reuniunii noastre s'a
mai adaus un an și încă de o activitate
nelntrecută de anii precedenți. Comitetul
așezat de d-voastră să conducă reuniunea
in anul expirat, constată pe baza rapoar-
telor ziaristice și a apretierii cu graiu viu
că Reuniunea a reurpat succese aci in
loc, in provincie și pentru prima dată peste
hotarele patriei, la Turnu-Severin, in Ro-
mânia.

Peste tot Reuniunea a concertat de
5 ori anul trecut. 1. Concertul de primăvară
cu program popular l'a dat in grădina
„Concordiei“ in 25 Iunie a. tr. și a fost
cercetat de un public foarte numeros din
toate straturile sociale. La acest concert
au mai participat și celelalte reuniuni de
muzică din loc: „Magyar Dalárda“, „Ge-
werbe Liederkranz“ și „Deutsche Gesang u.
Musik-Verein“ in corpore, fiind primite cu
dragoste colegială.

2. In Iulie 1899 Reuniunea de muzică
din Hodmező-Vásárhely a făcut un turneu
artistic și s'a oprit și in Lugoj de a concer-
tat in favorul fondului teatrului, ce se zi-
dește aici. Fiind corul nostru invitat de
cătră „Magyar Dalárda“ ca arangeatoare,
să conlucre împreună la numitul concert și
la întimpinarea Reuniunii oaspe, comitetul,
condus de simțul de ospitalitate și colegia-
litate, a hotărât să participe coral, dar nu-
mai la întimpinare și la comersul festiv.

Folosul a fost, că Reuniunea din Hodmező-
vásárhely a învățat să prețuiască frumseța
muzicii noastre românești.

3. Din incidentul adunării generale a
„Reuniunii învățătorilor confesionali gr. or.
români din diecesa Caransebeșului“, ținută
in Orșova in 22 Aug. (7 Sept.) 1899, un co-
mitet arangeator in frunte cu Prea On. Dn.
protopop Mihaiu Popovictu, a invitat Reu-
niunea noastră să concerteze in Orșova,
ca să ridice festivitățile adunării. Comite-
tul D-voastră a decis mergerea corului și
s'a folosit de ocaziune așa, că cu o cale
a decis și trecerea lui in România, unde a
concertat și in Turnu-Severin. In Orșova
a executat și cântările liturgice in biserică
gr. or. română la care a asistat un public
din toate părțile Bănătului, așa că corul
nostru pe lângă propagarea gustului pentru
cântarea noastră națională a mai contribuit
și la ridicarea simțimentelor religioase și a
întărit in inimile a sute de ascultători, adu-
nați dintr'un estins teritoriu, alipirea de
așezămintele bisericii noastre românești. Tot
așa la concertul de seara a fost publicul
aproape întreg din Orșova și cel adunat din
celelalte părți și corul nostru li-a stors ad-
mirația și dragostea pentru muzica noastră.
Eată de ce zicem, că trebuie să ne fălim
cu toții că Reuniunea noastră își știe îm-
plini misiunea culturală pe căile adevărate
și cu efect strălucit.

(Va urma.)

Dare de seamă și mulțumită publică.

(Concertul tinerimii din Oradea-mare).

La concertul urmat de dans, arangiat
in 26 Februarie a. c. de tinerimea română
din Oradea-Mare pentru înființarea unui
fond de ajutorare pe seama tinerilor lipsiți,
au încurs:

I. Oferte: dela I. P. S. S. metropoli-
tul Ioan Meșianu 20 cor. Dl Iosif Roman
advocat in Oradea-mare 40 cor. Dnii
Emanuil Ungureanu și Dr. Petru Țiglea
advocați in Timișoara câte 20 cor. Ioan
Papp protonotar comitatens, 25 cor. Mag.
Sa Artemiu Sarkady canonic, Petru Mihai
protopop, Dionisiu Poinar jude la tabla reg.,
„Bihoreana“ câte 20 cor.; Teodor Kóváry
preposit 12 cor.; Dr. Aug. Lauran canonic,
Moise Neșiu canonic câte 10 cor.; George
Juhász canonic, George Papp proprietar
câte 4 cor.; I. Moga protopop 2 cor; toți
din Oradea-mare. George Pop de Basești
(Illésfalva), Anieta Călcunariu (Orșova),

La „Invierea Domnului“.

Luminează-te, creștine,
Că bună veste îți vine,
O veste de mângăiere:
A Domnului inviere!

Îngerii cu veselie,
Creștinii cu bucurie
Să vadă sfânta lumină
A nvierii cea deplină.

Să bem nouă beutură
Din Domnul ce se îndură:
De pe noi ne-a mângăiat,
Din mormânt când a nviat.

Din mormântul cel frumos
Azi soarele luminos
Al dreptății-a răsărit:
Isus soarele mării.

Astăzi des-de-diminează
A fost minune măreață,
Muerile n'au aflat
In mormânt ce au căutat.

Azi-ș Paștile sfințite,
De tot creștinul cinșite,

Căci pentru noi s'a jertfit
Isus și a pătimit.

Doamne, celor din morminte,
Vieșă li-ai dat, Tu sfințe;
Te avem spre biruință
La ori-și-ce neputință.

Cerul să se veselească,
Creștinii să prăznuiască
Paștile cele sfințite,
De Dumnezeu rînduite.

Paștile cu veselie
Să ne vie in vecie.
Isus tot cu noi să fie,
Făcându-ne bucurie. *)

Țicșul-român 18/III 1900.

Publicate de: George Maican,
învățător.

*) Toate aceste patru versuri religioase se
cântă regulat in tot anul cu elevii școlael române
din Țicșul-român, după încheierea serviciului di-
vin. — Nota publicatorului.

Pagini din istoria României

de
G. COȘBUC.

1876—1878.

V.

Risipirea Plevnei.

XVI.

In ziua luptei celei mari, când s'a
predat Osman, a fost vreme bună și caldă.
Soldații turci au ieșit din Plevna numai in
bluze, încercându-și mantalele in căruțe.
Ei, in credință că-și vor deschide drum
printre oștile creștine, au pornit in halne
ușoare, ca să se poată lupta mai sprinteni.
Osman le dase mîncare pe trei zile.
Rînd pe rînd, dușă cum depuneau
armele, Turcii treceau podul de peste Vid.
De aici apoi erau ruși in căduri mari și
porniți încet către Dunăre.

Dar abia a treia zi a putut să
pornească cel dintăiu convoiu. Și au trecut
două săptămâni până să se golească toată
câmpia de ei.

De negrită jale și de cutremur era
priveliștea bieților Turci îngrămădiți acolo
pe câmpie. Cine a trecut pe acolo in zilele
acelea, nu va uita nici in mormânt ticăloșia
ce a văzut-o.

Se schimbase vremea. Dase viscol cu
zăpadă, și era ger de crăpau pietrele.

Jidovii te-au apucat,
De haine te-au desbrăcat,
Cu crucea te-au încărcat
Și in față te-au scuiptat.

Cu spinii te-au încununat,
Cu oșet te-au adăpat;
Trupul și-l-au înșepat
Și tu teate le-ai răbdat.

Pe cruce te-au răstignit
Și prin ea ne-ai mântuit
Din osânda strămoșească
Și din mâna diavolească.

Pe cruce-ai murit, Isuse,
Dară Iosif mi-te duse
In grădina-ți te-a ngropat
In mormânt adevărat.

Tatălui tu te-ai rugat
Și sufletul și-l-ai dat
In mâna lui Dumnezeu,
Fîndcă tu ești fiul său.

Minune Domnul făcu,
Biserica desfăcu,
Soarele întunecă,
Pe jidovi înfricoșă.

Ioan Rochin notar (S.-Keresztúr), Dr. A. Novac avocat (Biserica-albă); „Oraviciana”, Mihail Pavel jun. (Slatina), Dr. Nicolae Ciacian (Pecica), Dr. E. Babeş (Budapesta) câte 10 cor; Georgiu Şuta (paroch Mofin), Dr. Felician Bran (N.-Károly), Mihail Gombos (Vidra de sus), L. Moisil (Năseud), Ales. Gavra (Bunţeşti), Ales. Văcărescu (Holod) câte 4 cor; Dr. Vasile Pahone, avocat (Bistriţa), Vasile Leza şi George Caiman învăţători (Tievanul mare), câte 5 cor; Demetriu Bardosy prim locotenent în Serajevu, Stefan Antonescu (Siria), Ioan Pap (Holod) câte 6 cor; Aug. Beleş (Şimand) 16 cor. Stefan Tulvan (Peştea) şi Ioan Rădneanţu (Timiş Recaş) câte 2 cor; Czeglédy 20 coroane;

Di V. A. Urechidă 11 lei.

Pe colecta doamnei Veturia Neagole n. Roman 77 lei.

II. *Suprasolviri*: Dr. C. Pop, avocat 20 cor; Nicolae Zigre avocat, Dr. Florian Duma avocat, C. Crainic (N. Ūrögđ), Clemente Hosu, Ioan Flörlich, V. Cartis (Rogoz) şi Toma Păcala protopop, câte 10 cor; Nic. Roxin protopop 16 cor; Andreia Horvath 8 cor; Dr. A. Lazar, N. N., N. N., Dr. Atanasie Marienescu, jude la tablă câte 6 cor; Dr. Nicolae Popoviciu, Ioan Papp preot militar, Coriolan Steer câte 4 cor; Popovici major 6 cor; Georgiu Papp, Antoniu Palladi (Fenes), Dr. N. Rednic, P. Popescu profesor, I. Bărdosy (Sibiu), I. Gerlan, M. Popa (Tăşad), P. Pantea, G. Dudulescu (Miersig), Iosif Diamandi, Liviu Tămăşdan (Arad), Georgiu Farkas (adv. Margita) şi Dr. Comşa (Szombatság) câte 2 cor.; I. Bibescu. (M. Telegđ) 5 cor.

(Va urma.)

Partea Literară.

Christos a inviat!

(De pe Törnava-mare, publicată de Isidor Dopp.)

Astăzi cel prea luminat,
Ingerul marelui sfat,
Care Christos s'o numit
Şi din iad ne-o mântuit,
Sfătuind Dumnezeirea
Vrând a-şi mântul zidirea,
Moartea crucii-o suferit,
De păcat ne-o mântuit.

Isus când vreme-o sosit,
Ca om în lume-o venit

Alegându-şi slugi prea bune,
Puindu-i mai mari pe lume,
Vrând cina să o gătească
Ştiind c'au să-l restignească,
Când cin'a blegoslovit,
Pe Iuda-atunci l'o vedit.

Iuda iubitor de bani
Grăi cătră-ai săi dujmani:

— „Dați-mi trei-zeci de arginți
Şi vi-l dau să-l răstigniți”.

Luând Iuda banii sus,
A mers şi el la Isus,
Şi când sărutare-o dat,
Pe Isus greu l'o legat,
Nu ca pe un împărat,
Ci ca pe un vinovat!

Dat a semn de sărutare,
Imprumutând spenzurare.

Iuda, apostol stricat,
De Christos s'o lăpădat.

Jidovii îl apucară,
Palmi peste obraz îi dară;

L'au dus până la Pilat,
Pentru Jidovi mare sfat.

Pilat văzând pe Christos,
Strigă cu glas mănios:

— „De unde-ai venit aice,
De faci între oameni price?”

Christos răspuns nu l'o dat,
Pilat eară a strigat:

— „Nu ştii că puteri 'mi-au dat
Ca să-ţi iert al tău păcat,

Putere de slobozire
Sau te dau la răstignire”.

Christos a răspuns plecat:
„Puterea tatăl 'mi-o dat

Să iert al lumii păcat”.

Atunci Jidovii strigară:

— „Dă-ni-l, dă-ni-l, dă-l afară!”

— „Eu să fiu nevinovat”.

— Pilat eară a strigat —

„C'am dat om neîntinat”.

De-acolo toţi vin mereu
La Anna la Archiereu,

Care tare a strigat
Că-i de moarte vinovat.

Ostaşii l'au palmuit
Şi la Caiafa-au venit;

Acolo crucea l'o pus,
Sus în Golgota l'o dus,

Pe brad că l'au răstignit
Cu cuiu l'au ţintuit.

Soarele s'o întunecat,
Luna 'n sânge s'o mbrăcat,

Stelele-s cu întristare,
Pământul cu tremurare.

Ingerii 'ncepur'a plânge
De vërsarea-acestui sânge.
Atunci unul din ostaşi,
Ascultând de ceialaltii,
Cu suliţa l'o împuns
Pe Dumnezeul Isus.

Domnul capu 'şi-o plecat,
Cu glas mare a strigat:

— „Acum, Părinte ceresc,
Pentru neamul omenesc

Câte s'au fost prorocit,
Toate, Doamne s'o 'mplinit.

Scosu-l'am de la robie,
Să te laude 'n vecie”.

Sufletu 'n sfrăit 'şi-o dat
Mielu cel nevinovat.

Scoborindu-se în Iad,
Măna lui Adam l'o dat:

„Zidirea mânilor mele,
Scoll, să mergi la mângăiere,

Că pentru al tău păcat
Grele chinuri am răbdat.

Sculaţi şi voi azi cu toţi
Ai lui Adam strănepoţi;

Azi când ceasul a sunat,
Christos din morţi a 'nviat.

Inviaţi, fraţi, din păcate,
Vă iubii frate cu frate;

Daţi mâna cei învrăjbiţi,
Şi nu vă mai pismuiţi.

Ear' tu, neamul meu român,
Supt de şerpele păgân,

Inviează din păcat,
Că Christos a înviat! *)

Poesii populare.

(Din cercul Murşului)

Frunză verde de pe coastă,
Spovedeşte-te nevastă,
Că ţi-e moartea la fereastă.
—Ba eu nu m'oiu spovedi,
De-aş şti bine c'oiu muri,
Că eu când m'am măritat,
Popa de grijă mi-o dat,
Ca să nu fiu c'un bărbat,
Că mi-o fi mare păcat.
Eu pe popa-am ascultat,
Mi-am prins un drăguţ în sat
Şi cu dinsul m'am iubit,
Statul popii-am implinit,

*) Se cântă în ziua de sf. Paşti după liturgie în biserică.

Şi eu când m'oiu spovedi
Şapte popi mi-or trebui;
Şapte popi din şapte sate,
Că eu n'am multe păcate,
Numai trei care 'ncărcate.

Du-mă, Doamne, 'n sat cu
C'am o mândră ca o floare,
La murguţ îi dă ovės

Mie gură şi scoverzi;
La murguţ grajd măturat,
Mie pat imperinat.

Vai de mine ce să fac,
Că mi-a dat dorul de cap,
Şi n'am pe nime cu drag,
Să-mi pună mâna sub cap,
Să mă întrebe de ce zac,
De ce zac, de ce bolesc,
De nu mai pot să iubesc.

Vai ş'amar, mândră şi foc,
Iubire fără noroc,
Vai ş'amar mândră şi pară,
Iubire fără tigneală,

Vai ş'amar şi cu pelin,
Iubire cu mult suspin.

Mersei seara pe uliţă,
Văzul pe mândra 'n porţiţă,
Albă ca o lebediţă.

Eu am ris, dar ea n'a ris,
Inima mi-s'a aprins.

Eu rîdeam, ea nu rîdea,
Inima mi-s'aprindea.

Culese de:

Atanasie Laza,
inv. gr. or.

(Din Sicula.)

Bade dacă m'ai lăsat,
Nu 'ţi oi da mare păcat,
N'um' un an să zaci pe pat
Şi-o jiră de pae
Să le faci bade, gunoaie,
Şi cu grîul după ele
Să nu-ţi ajungă la rele;
Şase sute bani în pungă
Potica să nu-ţi ajungă,
Când îi şedeă după masă
Sângele te năpădească.
Să-ţi aduci tu, bade-aminte,
Că-i blăstăm de oare-unde;
Nui-l blăstăm dela măicuţă
Ci-l blăstem dela drăguţă,
C'ai iubit fără credinţă.

Ioan Funar, învăţător

Străşnicia asta de vreme apucase pe bieţii Turci, în mijlocul câmpiei nesfrăite, deschise de pretutindeni şi fără nici un fel de adăpostire.

În fie-care noapte muriau de frig cu sutele. Dimineaţa se vedeau în zăpadă ici şi colo culcuşuri, unde s'adunaseră peste noapte Turcii grămadă, unii peste alţii, ca să se încălzească. O seamă se ridicau în zorii zilei şapteni şi cu junghieri în toate oasele, dar alţii nu se mai deşteptau. Îi vedeai morţi, grămadă, cu ochii ca de sticlă semănaţi de-alungul câmpiei. Şi — lucru de groază — toţi aceşti morţi erau despoiaţi până la piele, căci tovarăşii lor, îndată ce-i vedeau morţi, îi desbrăcau de haine şi le îmbrăcau ei, ca să nu piară de frig.

Ear printre cadavre zăceau cei bolnavi şi acei ce muriau. Aceia dintre ei, cari erau născuţi în ţerile calde, unde nu e nici odată iarnă, periră mai întâiu de frig. Harapii erau adunaţi unii peste alţii, grămăzi colo şi colo, ear peste ei cădea zăpada cerului şi-i îngropa. Şi pretutindeni, cât era câmpia de mare, s'auzeau gemete nesfrăite şi răgnete, şi vecinicul strigăt desneşdăjduit al Turcilor: Alah! Alah! Şi pretutindeni, unde te uitai, numai oameni întinşi pe zăpadă, unii svîrcolindu-se în gara morţii, alţii murind în linişte cu capul îngropat în zăpadă.

Cei mai voinici, ori aceia cari au avut norocul să fie îmbrăcaţi mai bine toată ziua alergau şi jucau din picioare ca să se încălzească. [Vedeai necontenit cum ici şi colo câte unul dintre cei ce jucau prin zăpadă, cădea de-odată fulgerat de junghieri ori răsbît de ger şi s'aşternea câmpiei ca să moară.

Pe la ameză veniau căruţele ambulantei ca s'adune morţii. În marginea câmpiei săpau soldaţii câte o groapă mare apoi veniau cu căruţele şi returnau grămadă în groapă pe cei morţi. Pe cei bolnavi, cari muriau în zăpadă, îi lăseau acolo, aşteptând ca să moară şi să-i încaree în căruţe. În Plevna erau pe vremea aceea peste zece mii de bolnavi, parte Ruşi şi Români, parte Turci dintre aceia pe cari îi părăsise Osman în ziua ieşirii sale din Plevna. Nu era loc, unde să mai ducă şi pe bolnavii de pe câmpia Vidului.

Cu toate acestea, dacă Ruşii ar fi avut mai multă milă, ar fi putut să scape de atâtea suferinţe pe robiţii turci. În marginea Plevnei erau magazinele ostirilor lui Osman, nişte clădiri nesfrăite de largi, şi stăteau acum goale cu totul. Ruşii ar fi putut să adăpostească în acele magazine mai mult de jumătate dintre Turcii robiţi; dar în loc să-i ducă acolo, ca să fie macar scutiţi de vânt şi de ger, i-a adunat pe câmpia deschisă a Vidului. Şi numai la urmă

de tot li-a dat prin cap, că trebuie să facă așa, la urmă când se golise câmpia de Turci şi murise peste zece mii de oameni în viscolul câmpiei.

Şi tot așa au făcut şi cu mănecarea. În Plevna mai erau câteva magazine cu făină şi cu orez, rămase de Osman. Dar Ruşii nu s'au gândit decât la urmă, după vre-o zece zile, să deschidă magazinele şi să nu lase pe Turci să moară de foame.

Că într'adevăr muriau lăhoiţi de foame Turcii de pe câmpie. Mănecarea, pe trei zile, câtă luaseră cu ei la ieşirea din Plevna, s'a isprăvit iute. A treia zi Turcii n'au mai avut ce mânca. Şi şase zile de-a rândul n'au mâncat nimic. Ruşilor le era cu nepuţinţă să hrănească, din tainul lor, patru-zeci de mii de oameni. La început, Ruşii şi Românil au împărţit pâinea şi tutunul cu Turcii, dar după ce s'a îndelungat vremea şi duceau lipsă şi ei, n'au avut ce să le mai facă.

Şi așa, Turcii, fără haine în spate şi desculţi, prin zăpadă îngheţată, dormind în viscol, se topiau de foame şi se prăpădau în voia Domnului.

La urmă, când Ruşii au deschis magazinele cu făină, unii dintre Turci, istoviţi de foame, n'au putut să mănânce de libeală; unii erau așa de slabi, încât n'aveau puterea să-şi mişte fălcile; ear' alţii după ce au mâncat pâinea, au căzut trăsniţi de odată şi nu s'au mai sculat.

Mai erau pe câmpie vre-o 12 mii robiţi, când li-s'au adus întâiu oară Ceialaltii, până la patru zeci de mii, cărora rămas cu sufletul în oase, au fost porci mai înainte pe drum cătră Nicopole, nici o merinde şi golf așa, cum i-a vrea.

Li-se da pâne goală; o pâne de chilogram pe zi. Un sergent rus sta în ruţa cu pânilor, ear' robiţii veniau în şir şi-şi luau pânea. La spatele sergentului câte un ciauş turc, cu un baston în mână şi lovia pe cei nerăbdători.

Oficerii turci — vre-o două mii stăteau despărţiţi, într'o margine a câmpiei. Ei aveau corturi, dormiau însă fără căci lipsiau pretutindeni lemnele. O mare zece paşale nu era aici, ci la satul Bozla cartierul Marelui duce Nicolae. Oficerii turci au răbdat mai puţin de foame, de frig au răbdat alături cu soldaţii.

Cei mai mulţi oficeri n'aveau marci căci veniseră vara în tabăra Plevnei. Ştia tremurau în bluzele lor subţiri, purtau în spate toalele cailor. Alţii purtau tot felul de haine amestecate pe ei: căci şerăneşti în cap, luate dela Bulgarii Plevna, pantaloni bulgăreşti, pantaloni livrele de vizită, anterie şerăneşti, şi ei cum puteau.

comfort incomparabil. Suntem în gară. Aici se așează după bilete și măștile pe fiecare după putință. În fine, cu cincisprezece minute înainte de a începe trenul, cassasa se închide. Portarul dă un glas uniform splendid, comunicându-le să se urce în tren căci pleacă. Uitasem să vă comunic ceva, de o importanță. Trebuie să uitați că suntem la expoziția din Paris, căci totul ce vă înconjoară vă arată că sunteți în capitala imperiului: Petersburgul. Gara e reproducă întru totul, nici o deosebire, totul e rusesc. Ictul, veni mișcându-se trupe din garda imperială, funcționarii toți în uniformă, vorbesc în rusă. Deci un mic manual de conversație franco-rusă e necesar — deși să începeți această călătorie lungă — să aude un puternic „nazat” și toată lumea se urcă în tren. Mai e o minută și din ferestrele vagonului mal-aurit se vede viața bună dela capitala dela Nord. — O singură ușurință, căci nimeni nu vă întreabă de pasaj, ca toate acestea e bine să lăsați cu ușurință pentru a para orice eventualitate.

Este dimineață. Ați fost sculat foarte matinal și sunteți convingeți de proverbul: „nici un job nu e de masă”. N-aveți nici o teamă, căci al e pregătit pentru a vă satisface cum se poate mai bine. Intrați în vagonul restaurant, adoptat după sistemul rusesc. Mesele sunt acoperite cu țesături așezate și colorate. Tot personalul e în uniformă rusescă, lista de bucate e scrisă în rusă. Un samovar uriaș face parte o gălăgie extrem de mare, iar ar vrea să intreacă șgomotul mașinii, care sbrânie de asemenea cu tălmăciți o „Z-cuskă” în toată viața și n-aveți teamă de a fi înșelați, căci prețurile sunt fixate pe listă. E o datorie de ospitalitate de a porunci „o porție de ceai”, căci el nu se poate. — Trebuie să plătiți în moneda rusescă, dar dacă nu v-ați îngrijit de aceasta, n-aveți nici o teamă, căci vi se schimbă la casă cu o amabilitate extremă.

Trenul a pornit. E trenul trans-siberian, care pare că vine din Siberia, pentru a ajunge la Peking, și a Chinei. Trenul merge cu o înălțime extraordinară și tablourile ce întâlniți se schimbă cu aceeași înălțime. Totul reprezintă aspect natura. Zăriți: orașe, câmpii, munte și izvoare, în toată vremea cum le-ați întâlni dacă în realitate ați face acest drum. În fine ne apropiem de Peking. Sunteți în drum și vreți să vă restabiliți memoria, luând un dejun copios. Intrați ea în vagonul-restaurant, dar moravurile ordinare au dispărut. De astă dată vă aflați într-un restaurant de prima ordine, adevărați Chinezi, îmbrăcați în hainele multicolore. Se vorbește numai chinezesc. Mâncările sunt așezate din bucătăria rusescă în care orezul joacă rolul de aliment.

Urmele apei ajunse în albia râului. Din această cauză până în zori. Ear când soarele se răsărise, ea își întoarse privirile spre drum și blăstămându-l îi zicea: „Soare, mi ai răpit copiii; dă-mi înapoi!” apoi vorbea blând și se ruga: „Strălucite soare, fie-ți milă de o mamă nenorocită; dă-mi unde ai ascuns copiii mei!” Dar soarele își urma liniștit calea de pe cerul albastru, ducând cu sine atâtea doruri, căci clipe fericite, ca să nu le mai aducă în minte nici-odată. Soarele, de care mama se bucură atât de mult altă-dată, acum pare rece și posomorât. El își urma liniștit calea sa; acum începu să se scotocească pe calea piezișă spre îndepărtatul cer. Mama își îndoaia slabii sei pași, crezând că o să-l ajungă să-l întrebe unde-i sunt copiii. Abia după-aceia apăsese, pe neașteptate mama începea să răstoarne eazăși din riu, căutând mărgăritarele. Ea plângea și lacrimile ei sporiau undele apei, așa s'a făcut amară și amară s'a făcut și marea, în care se varsă riu.

Nouă zile de-arindul o găsi soarele în cer și nouă nopți fură martore chinătoare ei. Plângeau și florile în câmp, și pășunile în pădure, și stelele de pe cer, și vânturile: toată natura plângea de durerea ei. În ziua a zecea sosi la marginea mării. Aci se opri. Ea nu mai plângea:

Aci vă odihniți puțin, căci nu trece mult și drumul începe iarăși, pentru a vă întoarce la locul de plecare. Pentru moment trenul nu a intrat încă în funcțiune, dar, după cum am spus, toate lucrările sunt deja pregătite și peste câteva zile se va pute face fără a eși din expoziție, lunga călătorie cu trenul trans-siberian. Trebuie adăugat că tablourile sunt copiate de pe natură, de artiști de seamă, cari și-au pus tot talentul și tot focul sacru de cari sunt capabili pentru a face o operă care să rămie.

Noutăți

Arad, 12 Mai 1900.

Monarhul și Delegațiunile. Azi, Sâmbătă, se încep ședințele ambelor Delegațiuni ale monarhiei în capitala ungară. Din acest privilegiu, Majestatea Sa Monarhul a sosit tot azi dimineață la orele 5 și 45 min. În Budapesta, unde va petrece mai mult timp și unde mâne, Duminecă, va primi la palat pe toți membrii Delegațiunilor. Cu această ocaziune, Majestatea Sa va ceti și mesajul de tron, care, mai virtos acum după visita dela Berlin, se așteaptă cu deosebit interes. — Din această considerațiune, ministrul de comerț *Hegedus* prin ordonanță a suspins pentru mâne repausul de Duminecă, și astfel foile pestane pot să apară și mâne, Duminecă seara.

† **Ecaterina Pagubă.** Primim și înregistrăm cu durere următorul necrolog:

„Adânc întristați, cu inimi sfâșiate de durere anunțăm trecerea din viață a celei mai bune și adorate soție, mamă, fiică, bunică, soră, mătușă, soacră și cumnată: *Ecaterina Pagubă născută Bocșan*, care după lungi și grele suferințe azi la orele 6 1/2 seara, în al 50-lea an al vieții și 32-lea al fericitei sale căsătorii, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului.

„Inmormântarea rămășițelor pământești ale scumpei noastre răposate se va întâmpla din casa Nr. 7, calea Arhiduceului Iosif, Sâmbătă în 29 Aprilie (12 Mai) 1900 la orele 2 p. m., după ritul bisericii gror. române în cimitirul superior.

„Arad, în 27 Aprilie (10 Mai) 1900.

„*Fie-ți țărina ușoară și memoria binecuvântată!*”

Vasilie Paguba, jude la trib. reg., ca soț.; Hortense Suciu n. Paguba și Virgil Paguba, ca fiică și fiu; Moise Bocșan, protopopul Aradului, Iuliana Bocșan născ. Rocșin, ca părinte; Dr. Ioan Suciu, avocat ca ginere; Teodor Ceonța, profesor, George I. Lazariu, avocat; Stefan Abrudan, jude reg., ca cumnat; Ionel Eugen Suciu, ca nepot; v. d. Hermina Ignatu n. Bocșan, Riza Ceonța n. Bocșan, Aurelia Lazariu n. Bocșan,

Silvia Abrudan n. Bocșan, v. d. Iulia Pinteru n. Bocșan și Sever S. Bogșan. pretore, ca surori și frate; Sabin Ignatu, Viora Ignatu, Emil Ceonța, Minerva Ceonța, Felicia Ceonța, Ovid Lazariu, Oraș Lazariu, Traian Pinteru și Lucia Pinteru, ca nepoți.

Tulburările universitarilor din Viena s'au repetat în mai mare măsură și în 10 l. c., așa că au trebuit să intervină trupe de poliști. Pricina se știe că e chestie de confesionalism. Studenții „naționali” germani nu pot adevărat suferi accentuarea caracterului catolic al universității, ceea-ce află că o vor colegii lor, studenții social-cresștini.

Erl rectorul universității a dat aspră poruncă studenților *catolici*, ca să nu mai poarte insigniile de până acum, colorile societății lor și ca în grupe să nu umble nici pe stradă, nici în aula universității. Cu toate acestea, încă în aceeași zi pe la amiază, o grupă de vr' 200 studenți catolici, apropiându-se de universitate, au fost insultați de colegii lor „naționali”-liberali, cari erau în curte. Aici apoi, în urma înjurăturilor reciproce, s'a încins între dinși o strajnică bătăie, în care bastoanele aveau rolul principal. La șgomotul mare au alergat să-i despartă pedelii, dintre cari însă unul a fost rău bătut. În urmă a intervenit și poliția, care a arestat pe vre o tref înș. Se prepară tulburări în stil tot mai mare între dinșii.

Urmasul lui Dumba. Ca referent al afacerilor externe în Delegațiunea austriacă, în locul decedatului Nicolau Dumba, s'a ales contele *Baquehem*.

Sărbare universitară Măne, în 13 l. c. n. va fi inaugurarea solemnă a noului palat al universității din Budapesta. La sărbare, precedată de serviciu divin, vor lua parte membrii guvernului, autoritățile capitalei, toți profesorii și tinerimea universitară în corpore.

Ugron Gabor se retrage. Ziarul „*Alkotmány*” are informațiunea, că deputatul șcuciu *Ugron Gabor* e hotărât să renunțe la mandat și a se retrage cu totul din viața politică. Aceasta a declarat-o el însuși și nu l pot de la asta abate nici prietenii sel.

Ugron — zice un intim al lui — e amărit peste măsură, și îndeosebi îl supără atitudinea dușmănoasă a partidului condus de *Kossuth Ferenc*”

Mulțumita împăratului Wilhem. Din Roma se telegrafează, că împăratul *Wilhelm* al Germaniei a adresat regelui *Umberto* al Italiei o depeșă foarte călduroasă, în care îl mulțumește pentru trimiterea la sărbările din Berlin a prințului de Neapol. Aceasta — zice împăratul — este o nouă întărire a legăturii, care unește casa de *Savoya* cu aceea a *Hohenzollern*-ilor; ear la urmă cu bucurie amintește impresia plăcută, ce prințul de Neapol a lăsat la Berlin prin cultura sa înaltă și prin atitudinea sa serioasă.

isvorul lacrimilor îi secase. Cu voce slabă se tânguia dinș, că nu poate trece peste mare, să se ducă acolo, unde se duce soarele, unde este locașul lui. „Acolo — zicea ea — sunt copiii mei! De ce nu am aripi să sbor la palatul soarelui, de ce nu-s o pasăre să sbor la puii mei!” Atunci un curcubeu mare se întinse peste mijlocul cerului, de la mează-noapte spre mează-zi. Un gând trecu acum prin mintea nebună a mamei; ea își înălță mâinile slabe spre curcubeu și șopti: „Doamne, fie-ți milă de mine, fă-mă o pasăre, să sbor la puii mei!” Atunci marea începu să se rescotocească cu vuit până în adâncime, vânturile se deslănțuiră cu furie din cele patru părți ale lumii, pământul se cutremură, — ear din spre răsărit un nor de foc se înălță până la mijlocul cerului. Mama înlemnită auzi venind de sus un glas ca de tunet: „Femeie... jalea ta și plânsul tău a întrecut mărginile firii omenești... Ai căutat să pătrunzi cu inima în taina vecnicilor legi puse lumii de prea înalta mea înțelepciune... destul atât!... vei fi pasăre, cum ai dorit, și vei pribegi și ziua și noaptea prin păduri și pe câmpii, prin munți și prin văi... vei pribegi după soare peste mări, după cum ai dorit și vei priveghia noaptea, cântându-ți dorul și jalea ta de mamă, la lună și la stele, la izvoare și la rîuri. Vei spune pierduta ta fericire florilor și plopilor din

lună și sălcilor din cimitir. Așa să fie!” Astfel vorbi minunatul glas; apoi norul de foc se stinse deodată, — marea și vânturile se liniștiră și luna blândă împărția dulcea mângăiere a razelor ei prin liniștea văzduhului!

„Dar mama, ce s'a făcut mama?” se grăbiră a întreba cele trei fete.

„Mama s'a făcut privighetoare” — răspunse pășărica înduioșată — și de atunci ea pribegeste în lume, cum i-a zis glasul din cer; ziua ea zboară peste țări și mări în urma soarelui, crezând că o să ajungă odată la strălucitul lui locaș, unde sunt copiii ei, — noaptea veghia și cântă fericirea pierdută și își plânge dorul și jalea: spune lumii povestea vieții sale!..

Dar zorile începură să lumineze cerul la răsărit; — soarele vine... rămas, bun dragile mele!.. acea mamă atât de fericită și de nenorocită sunt eu!”

Pășărica sbură; ear fetele... s'au dus amărite în iatacul lor și răzîndu-și capul între perini au plâns mult, fără ca să știe de ce plâng.

I. Mantiu.

Spânzurat. Eri, în 11 l. c. n., un muncitor, anume *Petru Lambertus*, din pricină că n'a fost primit la lucru în fabrica de vagoane, s'a spânzurat de o creangă a unui arbore în pădurița orașului din Arad.

De necrezut! Mit de mulțumiri și scrisori de recunoștință adevăresc, că „*Fluidul Elsa*” de *Feller* s'a dovedit ca cel mai bun la toate boalele, chiar și la acelea unde alte medicamente nu vindecă. Cu deosebire vindecă frigurile, podagra, reuma, dureri de piept cap și de dinți, junghieri, șgărciri, dureri de stomach, de ochi etc., iute și la sigur. 12 flacoane costă 5 coroane franco. Singurul producător e *Eugen V. Feller*, farmacist în *Stubica Nr. 135*, comitatul *Agram*. La nici o familie să nu lipsească acest mijloc excelent, examinat de oficial sanitar și găsit de cel mai bun mijloc, pe care ori-cine de-l folosește odată, pentru efectul său din toate punctele de vedere, îl va folosi permanent.

„Orb am fost deja, și numai „*Fluidul Elsa*” de *Feller* mi-a salvat lumina ochilor”. — scrie *Szucs Peter* din Budapesta *Felsó-rakpart 9*.

Din public.

Declarație.

Conducătorul atelierului meu de până acum, *Domnul Iosif Letster*, în urma altei întreprinderi a repășit de la conducerea pe mai departe a atelierului meu din loc, care l'am încredințat acum

Domnul Stefan Haberhauer,

conducătorul de până acum al atelierului meu central din Timișoara.

Domnul Haberhauer, recunoscut ca un excelent lucrător va nial să satisfacă pe Onoratul public pe deplin în toată privința.

Când aduc acestea la cunoștința Onor. public, nu pot întrelăsa, ca pentru spriginul ce mi-l'a dat în întreprinderea mea, să-l exprim și pe această cale deosebitele mele mulțumiri și totodată să-l rog, ca și pe viitor să fiu onorat de același sprigin binevoitor întru realizarea bunelor mele intențiuni ce le am în afacerea mea, care o am luat asupra-mi.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 11 Mai. În ședința de azi a camerel s'a primit și în a treia cetire proiectul de lege despre ștergerea timbrelor de ziare, călindare și anunțuri.

Paris, 12 Mai. Toste ziarele comentează foarte via victoria naționaliștilor, față de cari în arondismentul III. a căzut chiar și *Lucipia*, fostul primar al Parisului și s'a ales *Dausset*, naționalist, care fusese revocat de minister din secretariatul *Ligei patriei Franceze*. Naționaliștii au reușit și la *Marsilia*, învingând pe socialiști.

Petersburg, 11 Mai. Un mare număr de tineri universitari din Petersburg și din *Moseva* au plecat în *Transvaal*, ca să lupte cu *Burii* în contra Englezilor.

ULTIM CUVENT.

Un tiner cu pretențiuni de om de spirit, se așează din întâmplare între două oucoane.

— Iată-mă așez el, așezat între spirit și frumsețe.

— Da, răspunse una din ele, dar' fără să ai nici una nici alta!

Editor: **Aurel Popovici-Barcianu.**
Red. respons.: **Ioan Russu Sirtianu.**

ECONOMIE.

Cereale (bucate).

De aci încolo prețurile pe piețe se scotesc în coroane și după 50 chilograme, ear' nu ca și până acum, după maza metrică (100 chilograme).

Prețurile dela 5 Maiu n. In Arad:

Grâul cel mai bun . . . cor.	7.80—7.40.
Sucuruz	5.10—5.20.
Săcară	5.70—5.80.
Orz	5.20—5.30.
Ovės	4.40—5.—

Cursul pieții din Arad.

Hârtie-monetă română	Cump. n. 9-48 vând	9.52
Lire turcești		
Imperiali (15 R. aur)	18.90	19.—
Ruble rusești 100 à	126.—	12.—
Galbeni	5.58	5.63
Napoleon-d'or	9.48	9.55
100 Marce germane	58.50	58.95
Livre sterling	11.90	12.50

Spiri:

25 Aprilie

Spiri rafinat; cu toptanu	115.—
" " cu micu	118.—
" brut cu toptanu	118.—
" " cu mic	116.—

Porci:

(Piața Steinbruch)

Ungari; greutate:

bătrâni 380—400 kg.	52—54.	cr. p. kg.
tineri 320—390 "	55—56.	" " "
" 250—320 "	54—55	" " "
" până 250 "	54—56	" " "
mijlocie 240—260 "		" " "

Din „Noua Revistă Română“, a carei prospect și apel l'am dat, după-cum am înregistrat deja și sumarul celor două numere dintâiu, a apărut numărul 4, cu următorul cu prins bogat:

Cronica politică: Stavri Predescu: Partidele noastre politice. — Sp. Heret, St. Hepites, E. A. Pangrati, D. Emmanuel, N. Coculescu, C. Miculescu, D. Mircescu, D. Bungeșianu, G. Tzitzeica, M. Ianculescu: Proiect de lege pentru introducerea călindarului apusean drept călindar al statului în viața civilă. (Memoriu justificativ) — **Etnografie:** Gustav Weigand: Românii din Serbia și din Bulgaria-apuseană. — **Literatură:** G. Coșbuc, Elementele literaturii populare. — D. Teleor: Anton Pann (schită). — **Pedagogie:** N. Vaschide: Introducerea la studiul aplicațiilor pedagogice ale cercetărilor psihologiei experimentale. — **Miscarea literară și științifică:** Ioan Slavici: Vatra din Slatina. — Ateneul din Bacău. — „Călindarul Poporului“. — Imaginația și felurile ei la copii (conferință ținută la școala normală de institutele din Iași).

Suplimentul I.: Din Bucovina. — Suplimentul și legea învățământului secundar, de N. Em. Teohari, directorul gimnaziului părăsită. — Panait Zosin: Dulce și amare, poezii. — N. Vaschide și Van Melle: O nouă ipoteză asupra naturii condițiilor fizice ale odoratului. — Notițe bibliografice.

Suplimentul II.: Ca la noi la nimeni... „De Sfântul Ilie“, de Victor Bogdănescu. — Iubire (poezie), de Ioan Petrovici — Închisoare, de Iancu Horia. — Scrisoare (poezie), de Nirvan. — Călătoria din nuntă, de Sprin S. Hasnaș. — Tristețe, Lebăda (poezie), de D. Karr. — Discursul unui ambasador chinez. — Ateneul român.

Tragerea clasei I. în 17 și 18 Maiu a. c. deja

LOSURILE ORIGINALE
CARI SE VÂND DE MINE

de la Loteria de Clase Reg. Ung. privil.

Sunt provăzute cu imprimarea firmei

Casa de schimb a băncii comerciale ungurești

(Capital social 80 milioane coroane, fond de rezervă 25 milioane coroane).

și în același timp cu stampiglia mea, prin ceea-ce oferă cea mai mare siguranță posibilă la escontentare coulantă.

Losurile estradate de institutul susnumit au dovadă până acuma totdeauna

Cele mai multe câștiguri.

În 6 clase consecutive a loteriei următoare, din 100.000 losuri se trag și solvesc în numerar 50.000 adică pe jumătate, cu 13 milioane și 160.000 coroane. — Câștigul principal în cazul cel mai norocos e de

un milion coroane

Prețurile losurilor originale

Clasa I sunt:

Los întreg . . . 12 coroane || $\frac{1}{4}$ los. 3 coroane
" $\frac{1}{2}$ 6 " || $\frac{1}{8}$ " 1 $\frac{1}{2}$ "

Liste de tragere și prospectele de joc le expediez prompt

Rog a fi ororat cât mai îngrabă cu oferte!

442 2—2

Sándor Lészai
tutungerie în Arad.

A apărut

Și să află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“

următoarele opuri:

1.) „Calendarul nostru“ — pe 1900. prețul	cor. — 60 fl.
2.) „Amicu Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	„ 1.—
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean, prețul	„ 2.—
4.) „Judecătorile cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu, prețul	„ —80
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățianu, prețul	„ 2.—
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățianu —prețul	„ 4.—
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	„ 2.50
8.) „Războiul pentru neatârare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	„ 1.20
Prețul „Coroanei“	„ 1.60
9.) „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul	„ 1.—
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul	„ 1.—
11.) „Teoria Bramel“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	„ 3.60
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț:	„ 1.60
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț. Preț.	„ 5.—
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopol, preț	„ 1.50
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz prețul	„ 1.20
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățator în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	

La comanda se mai adaugă de fie-care op 10 fleri spese postale.